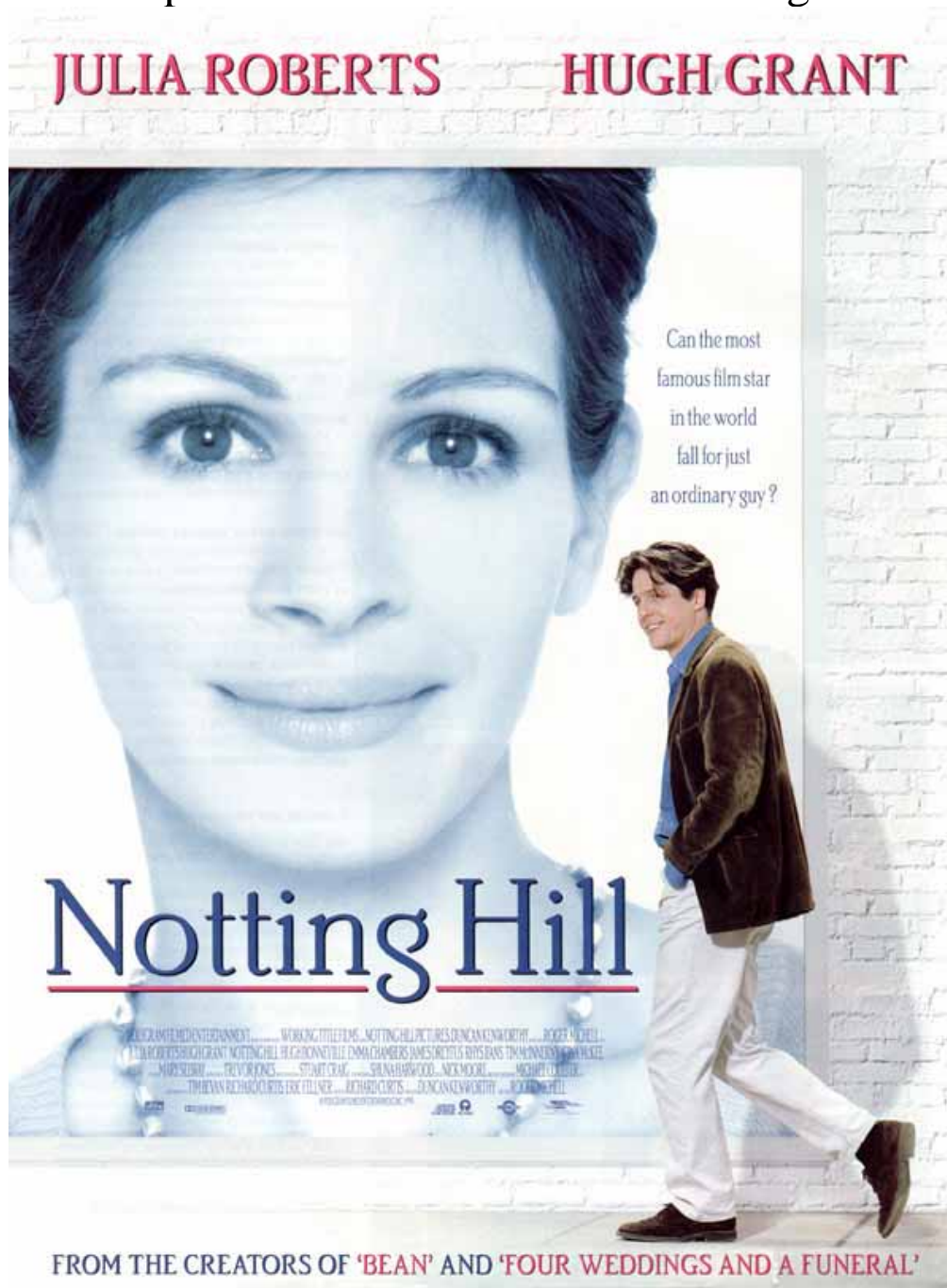

“Looking for the blue door?”

De representatie van Londen in Notting Hill.

Marjolein van Schoonhoven
Rijksuniversiteit Groningen
Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen
Culturele Geografie
Groningen, 2006

“Looking for the blue door?”

De representatie van Londen in Notting Hill.

Marjolein van Schoonhoven
Begeleider: dr. Bettina van Hoven

Informatie: M.H. van Schoonhoven, m.h.van.schoonhoven@rug.nl

Bron afbeelding voorpagina: Universal Pictures 1999

Voorwoord

U leest nu de eerste woorden van mijn masterthesis voor Culturele Geografie. Het onderwerp hiervoor heb ik gekozen, vanwege mijn voorliefde voor films en steden. Een combinatie hiervan is dus een onderwerp wat mij zeer aanspreekt.

Na al het inlezen in de stof, weet ik dat er nog veel meer interessante aspecten aan de filmanalyse zijn en zeker wat betreft de combinatie met steden. Vooral de effecten die een film kan hebben op een stad kunnen wat mij betreft nog meer worden onderzocht. Helaas is dit voor mij niet meer mogelijk, vanwege het tijdgebrek. Het zou een idee zijn voor een andere scriptie.

Ik zou graag mijn begeleider, dr. Bettina van Hoven, willen bedanken voor haar ondersteuning en sturing. Daarnaast bedank ik de studenten van de master Culturele Geografie voor de adviezen en hun aanwezigheid tijdens de pauzes. Tenslotte bedank ik Johannes Brendeke voor zijn steun en het opofferen van zijn enige vrije weekend om mij te vergezellen op mijn trip naar Londen.

Ik hoop dat het lezen van deze thesis leerzaam en plezierig zal zijn en wie weet aanzet tot een vervolgonderzoek.

Marjolein van Schoonhoven.

Samenvatting

In deze masterthesis wordt onderzocht hoe Londen wordt gerepresenteerd in de film ‘Notting Hill’. Deze film is gekozen doordat deze het meest wordt genoemd in een gehouden enquête en voldoet aan de opgestelde criteria. De film is geanalyseerd met behulp van de semiotiek door de verschillende tekens in de film te bestuderen. Het gaat hier om iconen, indexen, symbolen en arbitraire tekens. De analyse is gebeurd op de deelgebieden ruimte, uiterlijk en gedrag. Daarnaast is er onderzocht welke thema’s belangrijk zijn in de film en welke kenmerken uit de enquête terugkomen in de film.

Londen wordt gerepresenteerd als een welvarende stad. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de wijk Notting Hill en de rest van Londen. Notting Hill wordt gerepresenteerd als een dorp binnen de grote stad, waar de blanke middenklasse woont. De wijk wordt chaotisch afgebeeld en de werkende inwoners als weinig succesvol. De markt op Portobello Road wordt gebruikt als een landmark. De rest van Londen wordt gerepresenteerd als de plek voor de rijkere blanke bevolking. Hier bevinden zich de professionals. De ruimtes en gebouwen stralen rijkdom en luxe uit. De stad is groot en druk. De representatie van Londen klopt deels. Het uiterlijk van de ruimtes in de film is zeer gelijkend, vooral de ruimtes buiten Notting Hill. Het karakter van Londen wordt niet juist gerepresenteerd, vooral op het gebied van de verschillende nationaliteiten en criminaliteit. Het idee dat Notting Hill voor de middenklasse is en dat de inwoners daar niet gewend zijn aan beroemdheden is tevens foutief.

De tekens in de film hebben hun eigen doel; iconen weerspiegelen de werkelijkheid, indexen geven betekenis aan de signifiers, symbolen geven aan waar de film zich afspeelt en arbitraire tekens verduidelijken het verhaal.

De thema’s die het belangrijkste zijn in de film zijn liefde en vriendschap. Vriendschap is vrijwel alleen terug te zien in Notting Hill, niet in de rest van Londen, dat is meer individueel. Van de drie meest genoemde kenmerken in de enquête; de Big Ben, Tower Bridge en dubbeldekkers, komen alleen de dubbeldekkers terug in de film. De representatie die de respondenten hebben van Londen komt niet overeen met de representatie in ‘Notting Hill’.

De effecten van de film zijn vooral een toename van het toerisme en de stijging van de prijzen van onroerend goed.

De conclusie van dit onderzoek is dat Londen deels juist wordt gerepresenteerd en deels niet.

Summary

The study in this masterthesis is about how London is represented in the movie ‘Notting Hill’. This movie has been chosen, because it is the movie most named in a questionnaire and because it meets the formulated criteria. The movie has been analyzed by means of semiology. The different signs in the movie are studied. These are icons, indexes, symbols and arbitrary signs. The analysis has been conducted on the parts of space, appearance and behaviour. Besides that, the themes of the movie are studied and the characteristics from the questionnaire have been compared with the characteristics used in the movie.

London is represented as a rich city. There is a difference between the neighbourhood Notting Hill and the rest of London. Notting Hill is represented as a village inside the big city where the white middleclass lives. The neighbourhood is depicted chaotically and the working inhabitants as not very successful. The market on Portobello Road is used as a landmark. The rest of London is represented as a place for de richer white people. The professionals are in this area. The spaces and buildings look luxurious. The city is big and busy.

The representation of London is partly right. The appearance of the spaces in the movie is very resembling, especially the spaces outside of Notting Hill. The character of London, however, is not rightly represented. Especially concerning the different nationalities and criminality in the city. The idea of Notting Hill being an area for the middleclass and that the inhabitants are not used to celebrities is false.

The signs in the movie all have their own goal; icons resemble the reality, indexes give meaning to the signifiers, symbols depict where the movie is situated and arbitrary signs clarify the story.

The most important themes of the movie are love and friendship. The last one can only be seen in Notting Hill. The rest of London is more individual.

The three characteristics that are most named in the questionnaire are the Big Ben, Tower Bridge and the double deckers, but only the double deckers are seen in the movie. The representation of the respondents does not match with the representation in ‘Notting Hill’.

The effects of the movie are mainly a increase in tourism and in prices of real estate.

The conclusion of this research is that London is partly represented in a right way.

Inhoudsopgave

LIJST VAN FIGUREN	8
INLEIDING	9
1. THEORETISCH KADER	10
1.1 Ontwikkeling geografie in film	10
1.2 Representaties	10
1.2.1 Representaties in films	11
1.3 Genre	13
1.4 ‘Othering’ en ‘out-of-place’	13
1.5 Conclusie	14
2. METHODOLOGIE	15
2.1 Methode van de filmselectie	15
2.2 Methode van de filmanalyse	17
2.2.1 Semiotiek	18
3. REPRESENTATIE VAN LONDEN IN ‘NOTTING HILL’	21
3.1 Beschrijving Londen	21
3.2 Beschrijving Notting Hill	21
3.3 Het verhaal	23
3.4 Ruimte	23
3.4.1 Vergelijking	31
3.4.2 Conclusie	32
3.5 Uiterlijk	32
3.5.1 Conclusie	35
3.6 Gedrag	36
3.6.1 Conclusie	38
3.7 Tekens	39
3.7.1. Iconen	39
3.7.2 Indexen	39
3.7.3 Symbolen	40
3.7.4 Arbitraire tekens	40
3.7.5 Conclusie	40
3.8 Thema’s	41
3.8.1 Liefde	41
3.8.2 Vriendschap	42
3.8.3 Tegenstellingen	42
3.8.4 Conclusie	42
3.9 Kenmerken	43
3.9.1 Conclusie	44
3.10 Conclusie	44
4. EFFECTEN VAN DE FILM	45
4.1 Toerisme	45
4.2 Onroerend goed	46
4.3 Conclusie	48
5. CONCLUSIE	49
LITERATUURLIJST	50

BIJLAGEN	52
Bijlage 1, Enquête	53
Bijlage 2, Vragenlijst Rose	54
Bijlage 3, Tekst ‘She’	55
Bijlage 4, Tekst ‘Ain’t no sunshine’	56
Bijlage 5, Tekst ‘When you say nothing at all’	57

Lijst van figuren

<i>Figuur 1, Conceptueel model</i>	12
<i>Tabel 1, Criteria voor filmselectie</i>	15
<i>Tabel 2, Aantal benoemingen van films in enquête</i>	16
<i>Tabel 3, Opbrengsten van meest genoemde films</i>	17
<i>Tabel 4, Top vijf wereldwijd meest opgebrachte films</i>	17
<i>Figuur 2, Schematische weergave van de deelaspecten van een visueel beeld</i>	18
<i>Figuur 3, Tekens</i>	20
<i>Kaart 1, Districten van Londen</i>	22
<i>Figuur 44, Deur en portaal Westbourne Park Road 280</i>	24
<i>Figuur 5, Gang van Williams huis</i>	25
<i>Figuur 65, Portobello Road</i>	26
<i>Figuur 7, The Travel Bookshop</i>	26
<i>Figuur 8, Het Ritz</i>	27
<i>Figuur 9, Max en Bella's huis</i>	28
<i>Figuur 10, Saint Peters kerk</i>	29
<i>Figuur 11, Kenwood House</i>	30
<i>Figuur 6, Hempel Zen Garden</i>	30
<i>Figuur 13, Anna na filmpromotie</i>	33
<i>Figuur 14, Anna in makkelijk zittende kleding</i>	33
<i>Figuur 15, William</i>	34
<i>Figuur 16, Spike in duikpak</i>	35
<i>Figuur 17, Hek rondom binnentuin</i>	36
<i>Tabel 5, Top 20 meest genoemde kenmerken in enquête</i>	43
<i>Figuur 78, 'Movie-induced tourism'</i>	45
<i>Grafiek 1, Gemiddelde huizenprijzen alle categorieën</i>	47
<i>Grafiek 2, Gemiddelde huizenprijzen in Kensington and Chelsea</i>	47

Inleiding

People are looking for illusions. They don't want the world's realities. And I asked, where do I find this world of illusion? Where are their tastes formulated? Do they study it in school? Do they go to museums? Do they travel in Europe? Only one place – the movies. They go to the movies. To hell with everything else.

Citaat Morris Lapidus (In: Venturi, Brown and Izenour, pp 51.)

Onderzoek naar geografie in film is recent. Het begon in de jaren vijftig en sinds de jaren tachtig is dit onderzoek dieper ingegaan op het feit dat films niet de werkelijkheid vertonen, maar deze slechts weerspiegelen en dus een representatie zijn van de werkelijkheid (Johnston et al. 2000). Er zijn verschillende studies gedaan naar representaties van grote steden in films (Clarke 1997, Harvey 1990, Shiel en Fitzmaurice 2001). Hierbij gaat het vooral om Amerikaanse steden als New York (Manhattan) en Los Angeles (Blade Runner).

De representatie van de stad in films is een belangrijk onderdeel van de gekozen politiek van steden, het verhoogt de toestroom van toeristen en verandert de levensomstandigheden van de inwoners (Da Costa 2003). Daarnaast beïnvloeden representaties de sociale constructie van identiteiten op verschillende schaalniveaus (Winchester 2004). Er is echter nog weinig onderzoek gedaan naar de relatie tussen de stedelijke en filmische ruimte (Clarke 1997).

In dit onderzoek wordt bestudeerd hoe Londen wordt gerepresenteerd in de film Notting Hill. Het onderzoek draagt bij aan de kennis van representaties van steden in films en van Londen in het bijzonder. Daarnaast geeft het inzicht in de maatschappelijke effecten van de film. Er wordt onderzocht welke tekens en thema's zijn gebruikt in de representatie en er is vergeleken of de representatie representatief is voor de stad door middel van eigen observatie in Londen. De relatie tussen de stedelijke en filmische ruimte wordt onderzocht door te bestuderen wat de effecten van de film op Londen zijn.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt als volgt: Hoe wordt Londen gerepresenteerd in de film Notting Hill?

De keuze voor Londen in film is onder andere gemotiveerd door de importantie van de stad voor de Engelse filmindustrie. Sorensen (1996) schrijft dat je kunt spreken van 'Londens' als filmgenre, net als Westerns als genre worden erkend. Bedoeld worden hiermee films die in Londen spelen. Hij noemt twee elementen die hierbij van belang zijn: het gebruik van tekens die staan voor de Engelse hoofdstad en de manier waarop deze worden gebruikt in de verhalen. Door deze importantie voor de Engelse filmindustrie is er een grote hoeveelheid aan films die in Londen spelen. Hierdoor wordt de filmkeuze vergroot. Een bijkomend voordeel is dat de meeste films in het Engels zijn, een taal die ik begrijp en het analyseren vergemakkelijkt. Verder heeft de nabijheid van Londen ook meegespeeld in de keuze, vanwege de intentie de stad te bezoeken. Tenslotte was de persoonlijke interesse en de bekendheid met de stad van invloed.

De keuze voor de film Notting Hill zal in hoofdstuk 2, Methodologie worden besproken.

1. Theoretisch kader

In het theoretisch kader zullen een aantal begrippen en ontwikkelingen besproken worden die nuttig zijn bij het begrijpen van de analyse en de resultaten. Er wordt kort ingegaan op de ontwikkeling van geografie in film om het onderzoek te kunnen plaatsen in de reeds bestaande kennis omtrent dit onderwerp. Vervolgens wordt er inzicht verschaft in representaties, omdat deze de basis vormen van het onderzoek. Om te verduidelijken hoe representaties in elkaar zitten, is er een conceptueel model opgesteld. Hierna zal het genre van de film worden besproken. Dit is van belang, omdat een genre specifieke kenmerken heeft en hierdoor de representatie beïnvloedt. Tenslotte worden enkele cultureel geografische begrippen uitgelegd die een belangrijke rol spelen in Notting Hill.

1.1 Ontwikkeling geografie in film

Zoals in de inleiding vermeld is, waren de jaren vijftig de beginjaren van de geografie in film. In deze periode verscheen in het *Geographical Magazine* een reeks artikelen over verschillende ‘nationale’ filmindustrieën die schreven dat een natie weerspiegeld werd in haar films. In het midden van de jaren tachtig werd een verschil gemaakt tussen de echte wereld en de gefilmde wereld en er werd erkend dat de filmische representatie belangrijk is voor het begrijpen van onze plaats in de wereld, doordat film een beeld van de wereld construeert (Johnston et al. 2000). Zonder dat beeld zouden de mensen veel minder van de wereld weten.

Volgens Burgess en Gold (1985) in Peckham (2004) is de reden dat film werd genegeerd in geografisch onderzoek dat er over films, als componenten van populaire cultuur, heen gekeken wordt, omdat ze als vanzelfsprekend binnen de cultuur beschouwd worden. Tegenwoordig is er in het geografisch onderzoek een groeiende interesse in de materiële omstandigheden waarin film wordt gemaakt, zoals de productie, distributie, sociale en economische omgeving, etc.

De onderzoeksbenadering die het meest wordt gebruikt door geografen is het gebruik van case studies die focussen op de geografie in een bepaalde film. Dit gebeurt door representaties in films te onderzoeken. Aandacht wordt besteed aan constructies van ruimte, plaats, natuur, landschap, de natiestaat en het stedelijke en de manieren waarop specifieke visies hiervan sociale verschillen, voornamelijk in klasse, ras, gender en seksualiteit in stand houden of betwisten (Johnston et al. 2000). De volgende paragraaf zal aandacht besteden aan representaties.

1.2 Representaties

Smith en Godlewska (1994) definiëren een representatie als: “A set of practices by which meanings are constituted and communicated”. Het gaat hier dus om handelingen die een bepaalde betekenis creëren en overbrengen naar een publiek. Er zijn twee soorten representaties. Eén die van binnenuit de cultuur komt, zoals de representatie van de eigen woonomgeving, en één die van buitenaf wordt geprojecteerd, zoals films. De betekenis van de handelingen die de representatie vormen, kunnen verschillend geïnterpreteerd worden door verschillende sociale groepen of culturen. Betekenissen die binnen een groep gedeeld worden,

zijn gebaseerd op representaties van de echte wereld en op gemaakte regels over de juiste betekenis. Representaties zijn dus niet de werkelijkheid, maar ze weerspiegelen slechts de werkelijkheid. Omdat de wereld niet in zijn geheel te kennen is, worden representaties gebruikt door mensen om de wereld te begrijpen (Smith and Godlewska 1994).

Doordat representaties de werkelijkheid weerspiegelen en zo een gelijkenis vertonen, kunnen ze vervangers van de echte wereld worden (Denzin 1991). Denzin noemt hier twee gevolgen van. Hij zegt dat de werkelijkheid wordt vergeleken met de representatie en dat de representatie als werkelijkheid gezien kan worden. Men verliest dus de realiteit uit het oog.

Representaties kunnen echter ook een verkeerd beeld geven. Of de representatie nu juist of onjuist is, ze heeft een grote invloed op het creëren van een bepaald imago wat mogelijk niet geheel overeenkomt met de werkelijkheid.

1.2.1 Representaties in films

Films maken gebruik van representaties. Ze construeren en legitimeren zo een idee van de werkelijkheid. Films gebruiken hiervoor de inrichting van betekenisvolle elementen in een beeld (MacCabe 1993, in Peckham 2004) (zie hoofdstuk methodologie) en het vervagen van de grenzen van ruimte en tijd, realiteit en fantasie (Hopkins 1994). Daarnaast weerspiegelt een film de huidige normen en waarden, maatschappelijke structuren en ideologieën door de manier waarop de ruimte wordt gebruikt en hoe plaatsen worden vertoond. De dialogen, muziek en andere geluiden helpen bij het construeren van de stemming van de personages en de plaatsen in de film (Da Costa 2003) en communiceren zo de betekenissen naar het publiek (Aitken and Zonn 1994). Deze stemming wordt ook wel aangeduid met ‘sense of place’, ofwel de emotionele verbintenis tussen mensen en plaatsen (Johnston et al. 2000). Daarnaast krijgen de personages en de actie extra betekenis door de plaats waar ze zijn afgebeeld in de film (Da Costa 2003). De ruimte in film krijgt nog een extra betekenis doordat het publiek een eigen referentiekader heeft en bekend is met meerdere representaties van de ruimte in de film. De plek wordt bijvoorbeeld gerelateerd aan haar geschiedenis (Aitken and Zonn 1994). Zo valt de aanwezigheid van Nederlandse elementen in een Indonesische film te relateren aan het tijdperk dat de VOC daar aanwezig was.

Het ruimtegebruik in films is in twee vormen op te delen. De eerste vorm is de ruimte in films; de ruimte van het shot, van het verhaal, de geografische relatie van de verschillende locaties in film en het vastleggen van een echte omgeving op film. De tweede vorm is films in de ruimte; de vorming van echte stedelijke ruimtes door film als cultuur, de ruimtelijke inrichting van de productie, distributie en voorstellingen en de rol van de filmindustrie in globalisering (Shiel and Fitzmaurice 2001). Steden zijn voorbeelden van ruimtes die veel in films voorkomen. Clarke (1997) spreekt over de ‘cinematic city’, de stad in film, als een culturele representatie. Deze helpt de kijker de betekenis van de ‘concrete city’, de echte stad, te begrijpen.

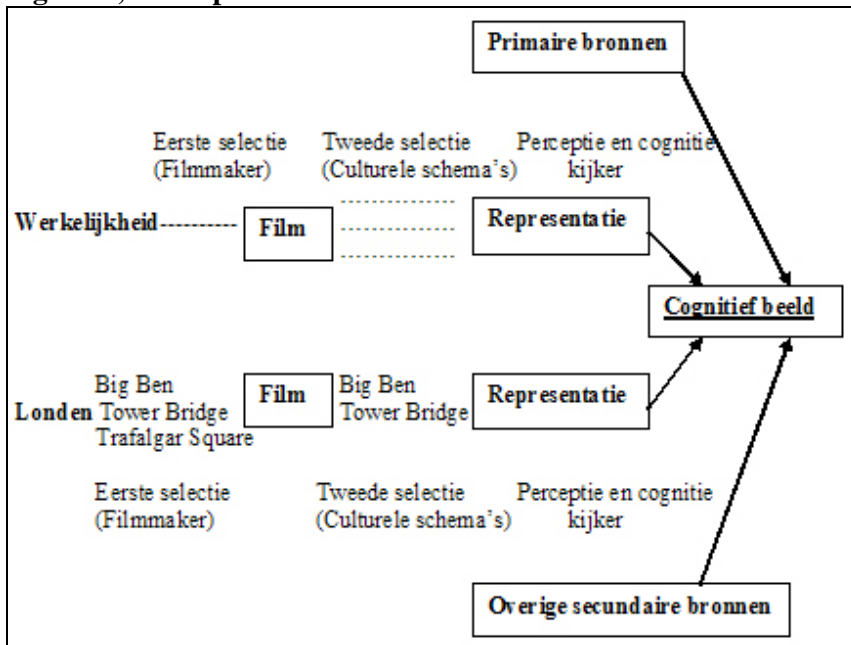
Films kunnen op drie verschillende manieren ‘cinematic cities’ creëren. De eerste soort beweert de ‘realiteit’ van de stad niet alleen realistisch, maar ook objectief en betrouwbaar te representeren (documentaires). De tweede soort representeert de stad als een fictieve wereld, maar met een gelijkenis met de echte wereld en de derde soort film representeert de stad zonder een gelijkenis met de echte wereld (Da Costa 2003).

Zoals hierboven al wordt gezegd, zijn sommige representaties in films niet gebaseerd op de werkelijkheid. Hoewel het doel van een film in de meeste gevallen niet het overbrengen van een bepaalde representatie is, zijn er door onjuiste representaties discussies ontstaan over de authenticiteit, representativiteit en de culturele motivaties van film (Winchester 2004). Een voorbeeld waarover gediscussieerd wordt, is de Australische filmindustrie. Hier is het

landschap in de films belangrijk. De Australische natie wordt vaak gerepresenteerd in het landschap van de Aboriginals, terwijl ze daar oorspronkelijk niet vandaan komen. Op deze manier probeert de blanke bevolking de geschiedenis te veranderen (Peckham 2004). De representatie is dus niet authentiek en representatief.

Bij het maken van een film is de locatiekeuze dus belangrijk voor het overbrengen van de juiste boodschap. De filmmaker zoekt een geschikte locatie. Deze locatie zal nooit als de volledige werkelijkheid worden gebruikt in de film, de filmmaker selecteert een aantal factoren van de locatie en gebruikt deze in de film. Dit is de eerste selectie, zie figuur 1. Een voorbeeld is dat de filmmaker Londen kiest als locatie, maar alleen beelden laat zien van de Big Ben, Tower Bridge en Trafalgar Square.

Figuur 1, Conceptueel model

De kijker heeft een eigen perceptie op de film, bepaald door persoonlijkheid en cultuur, ook wel culturele schema's genoemd. Dit houdt in dat de kijker alleen dingen ziet waar hij bekend mee is. Op deze manier ontstaat een cognitief beeld van de stad. Dit is de tweede selectie. Doordat de kijker bijvoorbeeld nog nooit eerder de Tower Bridge heeft gezien, zal hij dit niet herkennen in de film en zal dit ook niet terugkomen in zijn representatie. Een stad wordt geconstrueerd door zowel een selectie beelden en representaties (secundaire bronnen), maar ook door de gebouwde omgeving, demografische veranderingen en stromen van kapitaal en investeringen (primaire bronnen) (Shiel and Fitzmaurice 2001).

Met behulp van andere primaire en secundaire bronnen, ontstaat een totaalrepresentatie van de stad. Dezelfde kijker heeft bijvoorbeeld nog een andere film gezien die in Londen speelt, heeft een documentaire erover gezien en heeft Londen zelf bezocht. Al deze representaties bij elkaar zorgen voor zijn totale cognitieve beeld van de stad (Knox and Marston 1998). De totaalrepresentatie is dus selectief en partieel. Elke filmanalyse zal hierdoor subjectief zijn en hier dient rekening mee te worden gehouden bij het publiceren van de resultaten.

De representatie van een plek in een film kan grote effecten hebben op de betreffende plek. Een voorbeeld is filmtourisme. Films hebben invloed op toerisme. De plaatsen die getoond

worden in een film fungeren als een trekpleister voor toeristen. Dit wordt wel ‘movie-induced tourism’ genoemd (Busby en Klug, 2001). Veel landen kennen een grote toename van toeristen op plaatsen die in een film of tv-programma voorkwamen. Het Verenigd Koninkrijk heeft hier vooral veel mee te maken (Evans 1997). Een aantal voorbeelden hiervan zijn The Crown Hotel in Amersham waar ‘Four weddings and a funeral’ is opgenomen, Lyme Park in Cheshire had een toename van bezoekers van 178% door de serie ‘Pride and Prejudice’ en het Satram House in Devon kreeg een toename in toeristen door de film ‘Sense and Sensibility’ (Pouros 1999). Het besef dat films toerisme creëren, is ook doorgedrongen bij de toeristenbureaus. Zij gebruiken nu bijvoorbeeld ‘movie-maps’ om toeristen naar bepaalde plaatsen te trekken. Zo maakte de British Tourist Authority een filmkaart met meer dan 200 plaatsen in Engeland, Schotland en Wales (Busby en Klug, 2001). Deze heeft de onderzoeker niet meer terug kunnen vinden, maar nu is er een filmkaart gemaakt van de film ‘The Da Vinci Code’. Naast de kaart zijn beschrijvingen van de filmlocaties te vinden en er worden tips gegeven over hoe de locaties te bereiken. Ook van de ‘Harry Potter’ films zijn filmkaarten gemaakt (Concierge Desk, 2005).

1.3 Genre

In paragraaf 1.2 is gezegd dat de locatiekeuze essentieel is voor het communiceren van de juiste boodschap. De locatiekeuze wordt onder andere bepaald door het genre van de film, omdat het genre het thema van een film beschrijft. Het thema is vervolgens weer bepalend voor de manier waarop een locatie wordt gerepresenteerd door de bijbehorende vaste gebruiken. ‘Genre’ is het Franse woord voor ‘type’ of ‘soort’ (Neale 2000). Er zijn vele genres te onderscheiden, zoals een actiefilm, horror, sciencefiction, drama en komedie. Notting Hill is een romantische komedie, dus alleen dat genre zal hier besproken worden. Een komedie heeft als doel om het publiek op te vrolijken en maakt gebruik van overdrijving van stereotypen (Branston and Stafford 2006). Komedie bevat een groot aantal verschillende vormen. Zo kan het een parodie of klucht zijn of bestaan uit grapjes en persiflages. Daarnaast zijn er een aantal vaste gebruiken, zoals het verwerken van een ‘happy ending’, de representatie van het dagelijks leven en het opwekken van gelach (Neale and Krutnik 1990). Een romantische komedie is een subgenre van de komedie. Een basisprincipe van dit genre is dat verliefde mensen verstrooid zijn en gekke dingen doen. Het plot is gebaseerd op twee mensen, die na een aantal negatieve gebeurtenissen, op het eind toch bij elkaar komen. Dit loopt vaak uit op een bruiloft (Lacey and Stafford 2002).

Genrefilms zijn commerciële speelfilms die door herhaling en variatie bekende verhalen vertellen met bekende personages in bekende situaties (Grant 1986). Hierdoor blijven deze films voorspelbaar. Genrefilms hebben een sterke band met de cultuur waarin ze zijn geproduceerd. De films maken vaak gebruik van twee hoofdpersonen en tegenstellingen, zoals rijk en arm, beroemd en onbekend. Ook stellen ze culturele waarden tegenover andere culture waarden; ook wel ‘othering’ genoemd (Altman 1999). Dit zal verder besproken worden in paragraaf 1.4.

1.4 ‘Othering’ en ‘out-of-place’

Nu duidelijk is wat de werking van genres en representaties in films zijn, zullen er twee begrippen worden behandeld die veel in representaties terug komen om betekenissen over te brengen. Deze twee begrippen zijn gekozen, omdat ze duidelijk in Notting Hill te zien zijn. In paragraaf 1.3 werd al vermeld dat ‘othering’ voorkomt in genrefilms. ‘Othering’ is het aanwijzen van mensen als anders dan jezelf (Johnston et al. 2000). De ‘ander’ wordt

gecreëerd door kenmerken die de ‘zelf’ niet heeft en vaak bang voor is (Crang 1998). Hierdoor gaat ‘othering’ vaak gepaard met negatieve discriminatie. Zo zijn zwervers niet op hun plaats in een duur hotel, omdat ze ‘anders’ zijn dan de standaard hotelgasten. Ze overschrijden hier de geografische grens van de ingang van het hotel en daarmee de morele grens van wat kan en wat niet volgens de ‘zelf’. De zwerver is hier ‘out-of-place’ en zal verwijderd worden.

Het begrip ‘out-of-place’ gaat om mensen en handelingen die niet op zijn of haar plaats zijn (Cresswell 1996). Dit komt in de werkelijkheid en in films vaak terug doordat geografische ruimtes gecodeerd worden in termen van sociale tegenstellingen (bijvoorbeeld veilig/onveilig, privé/publiek, schoon/vervuild, arm/rijk). Er is een connectie tussen een plaats en assumpties over normaal gedrag in die plaats. Overschrijdingen van gevestigde sociaal-ruimtelijke ordes zijn zeer zichtbaar (Johnston et al. 2000). Als iets of iemand ‘out-of-place’ is, is een grens overschreden (transgression). Dit is een ruimtelijk concept. De grens die wordt overschreden is vaak een geografische en sociaal-culturele grens. De overschrijding kan opzettelijk zijn of niet, maar het gaat er om dat de overschrijding als storend wordt ondervonden door degene die het ondergaat (Cresswell 2004). Een voorbeeld van zo’n grensoverschrijding is te zien in de film ‘When Harry met Sally’. Sally (Meg Ryan) zit in een restaurant en doet daar een orgasme na. Het restaurant is een publieke ruimte, waar deze handeling niet wordt geaccepteerd. Ze is hier ‘out-of-place’.

Een verdere uitwerking van deze begrippen zal gemaakt worden in de filmanalyse.

1.5 Conclusie

Onderzoek naar de geografie in film is voornamelijk gebaseerd op de representaties die in de film voorkomen en wordt gedaan door het uitvoeren van case studies. Een representatie is een verzameling beelden en handelingen die een bepaalde betekenis overbrengen aan het publiek. Deze representaties zijn niet gelijk aan de werkelijkheid, ze weerspiegelen hem slechts of ze zijn onjuist.

Om de juiste betekenis te communiceren is de locatiekeuze in een film belangrijk. Vaak worden delen van steden gebruikt als locatie in films. Deze delen worden gekozen door de filmmaker. Door de culturele schema’s van de kijker zullen niet alle locaties worden opgenomen in zijn of haar cognitieve beeld van de stad. Dit beeld is dus selectief en partieel. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij het publiceren van onderzoeksresultaten.

Naast locaties is het genre van invloed op de betekenis die wordt overgebracht. Dit is een resultaat van de vaste gebruiken en thema’s van een genre. Een romantische komedie, zoals Notting Hill, beschrijft het dagelijks leven en maakt het publiek aan het lachen. Het verhaal gaat vaak over twee mensen die na een serie mislukte ontmoetingen uiteindelijk toch bij elkaar komen. Meestal zijn deze twee mensen het tegenovergestelde van elkaar.

In films wordt veel gewerkt met tegenstellingen. Hierdoor ontstaat ‘othering’, het aanwijzen van iemand die anders is dan jezelf. Deze mensen zijn vaak ‘out-of-place’ in de wereld van de ander. Aan het eind van een romantische komedie zijn ze weer ‘in-place’ als ze elkaar gevonden hebben.

2. Methodologie

Dit hoofdstuk gaat in op de gebruikte methodologie. Dit is onderverdeeld in de methode van de filmselectie en de methode van de filmanalyse.

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, is een enkelvoudige case study uitgevoerd. Deze is uitgevoerd met een kwalitatieve analyse. Hiervoor is gekozen, omdat een kwalitatieve analyse diep in kan gaan op details in een film en zo een nauwkeurig beeld kan verschaffen van de manier waarop Londen wordt gerepresenteerd in de gekozen film. De case study bestaat uit één film die zich in Londen afspeelt.

2.1 Methode van de filmselectie

Om tot een goede keuze te komen welke film te analyseren, zijn er eerst een aantal criteria opgesteld waaraan de film moet voldoen, zie tabel 1. Deze criteria zijn niet gebaseerd op feiten, maar op eigen gemaakte aannames.

Tabel 1, Criteria voor filmselectie

Film gemaakt in 1990 of later
Film heeft in de bioscoop gedraaid
Film heeft een hoge opbrengst
Filmgenre is geen sciencefiction of historie
Film speelt voor het merendeel in Londen en heeft Londen als hoofdlocatie

Het onderzoek is gebaseerd op hoe Londen in de moderne tijd wordt gerepresenteerd. Dit leidt tot de keuze om een film te onderzoeken die in 1990 of later is gemaakt. De periode voor 1990 karakteriseert zich nog door transitie door gebeurtenissen als de Tweede Wereldoorlog, de Koude Oorlog en de val van de Berlijnse muur. Er is aangenomen dat deze gebeurtenissen in films voor 1990 zullen doorschemeren en zo minder overeenkomen met het moderne Londen.

De film moet een speelfilm zijn geweest die in de bioscoop heeft gedraaid. Er is aangenomen dat op deze manier de populariteit van de film wordt gewaarborgd. Deze populariteit wordt gemeten door de opbrengsten van de film. Een film met een hoge populariteit is door veel mensen gezien, waardoor de representatie van de stad bij veel mensen is overgebracht en dus een grote impact kan hebben.

Daarnaast is het genre van belang. Om een goede analyse te kunnen doen van Londen in de moderne tijd zijn films met de genres sciencefiction en historie uitgesloten van de selectie. De film moet een zo realistisch mogelijk beeld geven van de stad zoals die nu is, bijvoorbeeld door herkenningspunten. Het gaat hier dus om een film van het type dat de stad representeert met een gelijkenis met de echte wereld. In een historische of sciencefiction film is de stad vaak anders weergegeven. Er staan bijvoorbeeld gebouwen die niet (meer) bestaan.

Als laatste criterium moet het merendeel van de film in Londen spelen en Londen als hoofdlocatie hebben. Dit is om genoeg beeldmateriaal voor de analyse te hebben.

Aan de hand van deze criteria is geprobeerd een selectie te maken uit de films op de Internet Movie Database. Deze database bestaat uit bijna 348.000 films die zijn uitgebracht in een bioscoop (IMDb 2006). Met behulp van de zoekmachine is er een lijst opgesteld van films die in Londen spelen. Deze lijst bevatte 1208 titels. Vervolgens is deze lijst handmatig uitgezocht

op relevantie volgens de bovengenoemde criteria. Van de overgebleven films zou de populairste film (qua opbrengsten) gekozen worden. Dit werk bleek zeer tijdrovend te zijn en is voortijdig gestopt. Er is besloten om een enquête op te stellen waarin de vraag is gesteld aan welke drie films men denkt als men aan Londen denkt en waarom (zie bijlage 1, enquête). De films die het meest genoemd zijn, zijn onder de respondenten beter onthouden dan niet-genoemde films en hebben op filmgebied een grote bijdrage geleverd aan het beeld dat de respondenten van Londen hebben. Daarnaast is de vraag gesteld welke kenmerken men associeert met Londen en hoe vaak de respondenten, thuis of in de bioscoop, een film kijken. Door de genoemde kenmerken en films komt naar voren welke film het meest bekend is onder de respondenten. In de database zou de definitieve filmkeuze plaatsvinden door de populariteit te meten aan de opbrengsten. Bij de enquête is de populariteit op twee manieren gemeten. De films die het vaakst genoemd zijn, zijn als populair te bestempelen. Daarnaast is gekeken naar de opbrengsten van de films.

De enquête is online gedistribueerd via Student&Onderzoek. Het voordeel hiervan is dat het maken en distribueren van de enquête kosteloos is. Het nadeel is dat de respondentengroep niet representatief is, omdat er voornamelijk studenten reageren. Er is verondersteld dat studenten geen zwaar afwijkend gedrag vertonen in het selecteren en kijken van films in vergelijking met niet-studenten, omdat studenten geen speciale doelgroep zijn, maar onder de doelgroep jongeren vallen. In 2003 was het bioscoopbezoek het hoogst in de leeftijdscategorie 15-17 jaar, gevolgd door de categorie 18-24 jaar (CBS 2004). In 2004 was het bioscoopbezoek het hoogst in de leeftijdscategorie 18-23 jaar (NVB 2005). Met 93% van de mensen met een afgeronde HBO- of universitaire opleiding bezocht deze groep in 2003 het vaakst een cultuurinstelling (CBS 2004). Dit betekent dat studenten vaker films zien dan niet-studenten en dan mensen ouder dan 24 jaar.

De enquête is ingevuld door 104 respondenten. De respons is gecodeerd en gestructureerd in SPSS. Hieruit bleek dat Notting Hill het meest is genoemd, zie tabel 2.

Tabel 2, Aantal benoemingen van films in enquête

Titel film	Aantal keer genoemd in enquête
Notting Hill	55
James Bond	50
Bridget Jones	17
Love Actually	11
Four Weddings and a Funeral	6

James Bond en Bridget Jones kennen meerdere films en daarom wordt er gekeken naar de criteria uit tabel 1 om te bepalen welke film het meest geschikt is. Voor James Bond resulteert dit in *The World Is Not Enough*, omdat deze na 1990 is gemaakt en er meer beelden in Londen zijn opgenomen dan de andere James Bondfilms uit deze periode. Voor Bridget Jones heeft het geresulteerd in *Bridget Jones's Diary*, omdat deze film zich meer in Londen afspeelt dan de vervolgfilm. Deze films zijn ook in termen van opbrengsten populair (zie tabel 3). Om een vergelijking te kunnen maken met andere populaire films is de top vijf wereldwijd meest opgebrachte films bijgevoegd, zie tabel 4. *The World Is Not Enough* staat in deze lijst op nummer 83, *Notting Hill* op 101 en *Bridget Jones's Diary* op 176.

Tabel 3, Opbrengsten van meest genoemde films

Titel film	Opbrengsten wereldwijd (in \$)
The World Is Not Enough	390.000.000
Notting Hill	363.100.000
Bridget Jones's Diary	280.000.000
Four Weddings and a Funeral	244.100.000
Love Actually	211.668.895

Bron: The Numbers 2006

Tabel 4, Top vijf wereldwijd meest opgebrachte films

Titel film	Opbrengsten wereldwijd (in \$)
Titanic	1.835.400.000
Lord of the Rings: Return of the King	1.129.027.325
Harry Potter and the Sorcerer's Stone	974.557.891
Star Wars: Phantom Menace	925.600.000
Lord of the Rings: The Two Towers	924.291.552

Bron: The Numbers 2006

De keuze is zodoende gevallen op Notting Hill, vanwege de populariteit in de enquête, dat de hoofdlocatie Londen is en de hoge opbrengsten.

Niet geheel onbelangrijk is wat Davies en Anderson (2001) beschrijven in het voorwoord van hun boek 'Inside Notting Hill': "It is almost two years since the film made local history by being shown simultaneously at two neighbouring independent cinemas. Today there are few shopkeepers, market stallholders or even residents who haven't been asked at one time or another for the location of the Blue Door". Het toeval wil dat toen de onderzoeker voor de vergelijking tegenover de blauwe deur (nu zwart overigens) stond, zij werd aangesproken door een wijkbewoner met de vraag: "Looking for the blue door?". Ondanks dat deze al gevonden was, heeft zijn behulpzaamheid wel geleid tot de titel van deze thesis.

In de volgende paragraaf zal de methode van de filmanalyse worden uitgelegd.

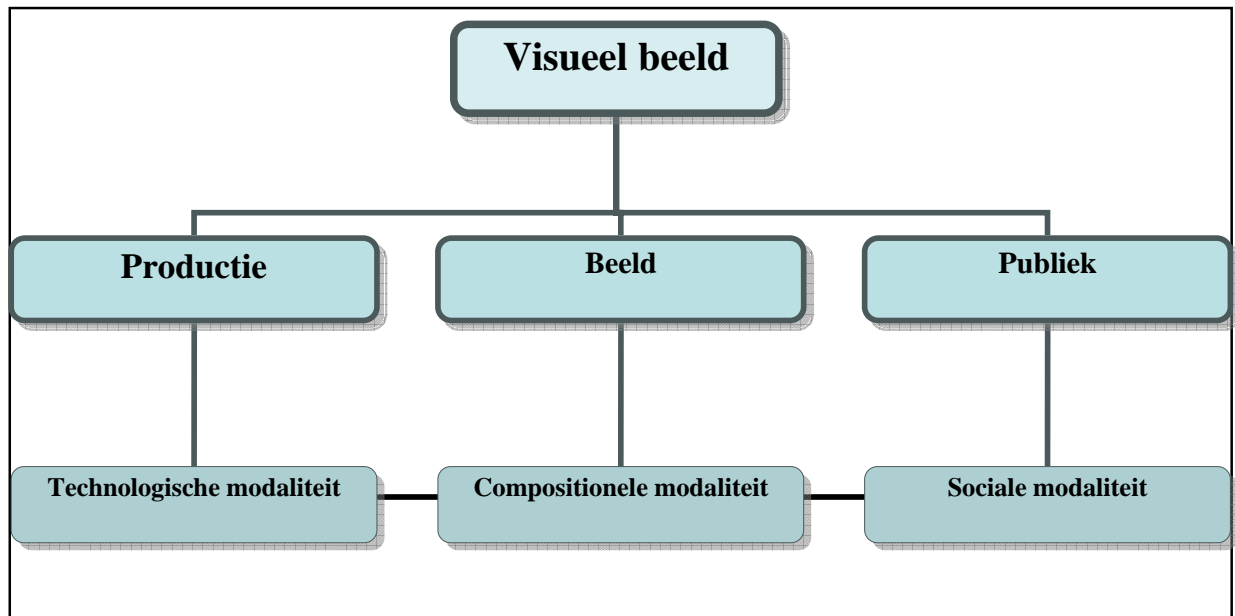
2.2 Methode van de filmanalyse

In deze paragraaf zal de methode van de filmanalyse worden besproken. Belangrijk voor de filmanalyse zijn vooral het gebruik van iconen, syntagmatische en aanduidende tekens. Filmbeelden zien eruit als de werkelijkheid en worden snel achter elkaar vertoond. Zo krijgen de beelden hun betekenis. De totale film is het eindproduct van de opeenvolgende aanduidende beelden. Deze begrippen zullen verderop in deze paragraaf beschreven worden.

Voor de analyse van Notting Hill is gebruik gemaakt van een vragenlijst die is opgesteld aan de hand van een lijst gemaakt door Gillian Rose (Rose 1996). Deze lijst is gekozen, omdat hij ingaat op drie belangrijke deelgebieden; productie, het beeld zelf en het publiek (zie bijlage 2). De lijst is gebruikt als initiële, brede oriëntatie op de film, vanwege de uitgebreidheid. Daarnaast is de semiotiek gebruikt om op de gebieden van ruimte, uiterlijk en gedrag te analyseren. Deze deelgebieden zijn gekozen, omdat deze drie componenten een belangrijk deel van het visuele gedeelte van de film beslaan. Het verhaal zelf heeft als verankering van de betekenis gediend.

Bij het analyseren van de betekenis van visuele beelden zijn er drie aspecten waarop gelet kan worden; de productie van het beeld, het beeld zelf en het publiek dat het beeld ziet, zie figuur 2. Deze aspecten zitten complex in elkaar, ze bestaan namelijk uit drie modaliteiten die helpen bij het kritisch bekijken van de beelden. Dit zijn de technologische, de compositionele en de sociale modaliteit (Rose 2001). De visuele technologie wordt gedefinieerd door Mirzoeff (1998) als: “any form of apparatus designed either to be looked at or to enhance natural vision, from oil paintings to television and the Internet”. De compositie gaat om een aantal formele aspecten als kleur, inhoud en ruimtelijke inrichting. De sociale modaliteit gaat om de verschillende economische, sociale en politieke relaties, instituties en handelingen met betrekking tot een beeld.

Figuur 2, Schematische weergave van de deelaspecten van een visueel beeld

Bron: Rose 2001

2.2.1 Semiotiek

Visuele beelden zijn dus zeer complex. Een volledige analyse van een visueel beeld als een film is te breed om in dit onderzoek te kunnen doen. In deze filmanalyse zal de nadruk daarom liggen op de compositionele en sociale modaliteit. Deze zijn gekozen vanwege het nut voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Om de representatie te onderzoeken, zal gekeken worden naar de aspecten die het beeld opbouwen, zoals ruimtelijke inrichting. De sociale modaliteit is van nut bij het bestuderen van de effecten van de film. De methode die past bij deze onderzoeksoptie is de semiotiek. Deze methode wordt vaak gebruikt voor kwalitatief onderzoek naar films. Een andere optie is content analysis, maar deze methode is minder geschikt bij een klein aantal bronnen en zal dus niet gebruikt worden (Rose 2001). Een definitie van semiotiek wordt gegeven door Branston en Stafford (2006): “Semiotics is also called ‘semiology’, and we can define it as the study of signs, or of the social production of meaning by sign systems, or how things come to have significance.”

Tekens en hun betekenissen staan dus centraal in de semiotiek. Het begrijpen van de tekens is begonnen met Ferdinand de Saussure. Hij wilde een methode ontwikkelen om taal systematisch te analyseren. Hij beargumenteerde dat het teken de basiseenheid is van taal (Rose 2001). Film kan echter ook worden geanalyseerd met behulp van de semiotiek. In de jaren vijftig en begin jaren zestig ontstond het idee dat geschreven en gesproken taal slechts twee vormen van communicatiesystemen zijn, temidden van veel andere communicatiesystemen (Monaco 1977). Zo werd film (gesproken tekst) als een taal gezien en geschikt geacht voor semiotische analyse.

Een teken heeft een aantal kenmerken. Ten eerste heeft het een fysieke vorm, de signifier. Ten tweede bestaat het uit een signified, het concept waaraan de signifier refereert. Tenslotte refereren de signifier en de signified beide aan een object in de echte wereld, de referent (Branston and Stafford 2006). Een voorbeeld zijn de letters die het woord ‘toren’ vormen, de signifier. Dit refereert aan een toren, de signified. De referent zou in dit geval een specifieke toren kunnen zijn, zoals de Big Ben. Semiotiek maakt een onderscheid tussen deze kenmerken, omdat tekens niet eenduidig zijn en ze vaak meerdere betekenissen hebben. Dit wordt ook wel polysemie (dubbelzinnigheid) genoemd. Om de boodschap toch zo duidelijk mogelijk over te brengen, wordt er gebruikt gemaakt van ‘anchoring’ ofwel verankering. Dit helpt de lezer van het beeld te kiezen welke betekenis het meest geschikt is. Tekst, gesproken of geschreven, is het meest gebruikte middel hiervoor. Een ander hulpmiddel is de algemeen geaccepteerde betekenis voor bepaalde tekens, codes. Deze zijn cultureel bepaald en refereren aan een breder veld van betekenissen. Dit worden ook wel ‘referent systems’ genoemd (Rose 2001).

Een aantal auteurs, waaronder Iversen, denken dat het onderscheid van Saussure tussen de signifier en de signified niet geschikt is voor visuele tekens. Zij prefereren het onderscheid dat Peirce maakte (Iversen 1986). Het onderscheid van Saussure is slechts voor woorden te gebruiken. Woorden zijn arbitraire tekens en hebben geen gelijkheid met de werkelijkheid. Visuele tekens hebben dat wel en geven meer betekenis dan een woord. Dit was de reden dat het onderscheid van Saussure niet geschikt zou zijn (Rose 2001). Peirce onderscheidde drie soorten tekens, het icoon, de index en het symbool. Het arbitraire teken is hier later aan toegevoegd. Dit onderscheid heeft te maken met de manier waarop de signifier en de signified met elkaar gerelateerd zijn. Het eerste teken dat Peirce onderscheidde was het icoon. Dit ziet er hetzelfde uit als waarnaar het verwijst, zie figuur 3a. Het tweede teken is het indexicale teken, zie figuur 3b. Dit teken verwijst naar iets anders. Het derde teken dat wordt onderscheiden is het symbool, zie figuur 3c. Dit verwijst naar een ander gerelateerd concept. Tenslotte is er nog het arbitraire teken (Branston and Stafford 2006), zie figuur 3d.

Tekens zijn contextgevoelig en daardoor onder te delen in paradigmatische en syntagmatische tekens. Paradigmatische tekens krijgen betekenis door hun contrast met alle andere mogelijke tekens. Een beeld van een ooievaar wordt begrepen als een ooievaar, omdat het zichtbaar is dat het geen reiger of flamingo is. Syntagmatische tekens krijgen betekenis door de tekens die eromheen staan (stil beeld) of die ervoor of erna komen (bewegend beeld).

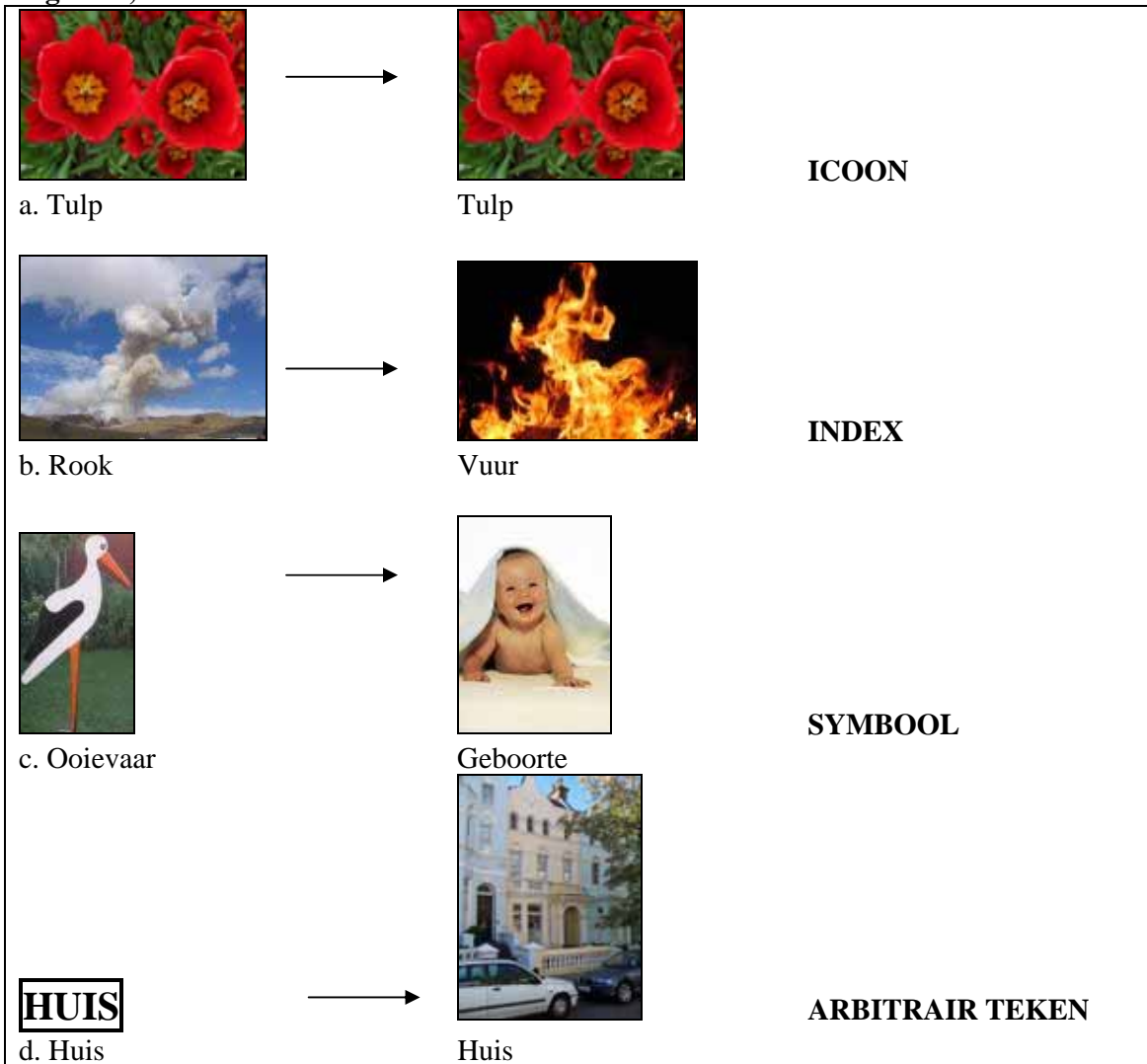
Tekens kunnen tenslotte nog worden onderscheiden in ‘denotive’ (aanduidend) of ‘connotive’ (inhoudend). Aanduidende tekens beschrijven iets. De totale som van aanduidende tekens in een beeld heet ‘diegesis’. Inhoudende tekens hebben een serie betekenissen van een hoger niveau, ze relateren twee concepten, zoals de Big Ben als teken vaak wordt gebruikt voor Londen in het geheel (Rose 2001).

In het volgende hoofdstuk zullen deze begrippen worden toegepast op de analyse van Notting Hill.

Naast de filmanalyse is er onderzocht of de representatie van de respondenten in de enquête overeenkomt met de representatie in Notting Hill. Dit is gebeurd door te tellen hoe vaak de

kenmerken die in de enquête zijn genoemd, daadwerkelijk terugkomen in de film. Daarnaast is Londen bezocht. Dit heeft als basis gediend voor het beantwoorden van de vraag of de film representatief is voor Londen. In Londen is door middel van observatie een vergelijking gemaakt tussen Londen in de film en in de “werkelijkheid”, zoals gezien door de onderzoeker. De filmlocaties zijn bezocht en er zijn vraaggesprekken geweest met de eigenaren van een aantal winkels en met inwoners van Notting Hill. Daarin is onder andere gevraagd of er veranderingen te merken zijn sinds de film uit is en of de wijk juist is gerepresenteerd.

Figuur 3, Tekens

3. Representatie van Londen in ‘Notting Hill’

In dit hoofdstuk zal er antwoord worden gegeven op de vraag hoe Londen wordt gerepresenteerd in de film Notting Hill. Er is hierbij gekeken naar de aspecten ruimte, uiterlijk en gedrag. Daarnaast is er gelet op de tekens en thema's en op de kenmerken die naar voren zijn gekomen in de enquête. Uiteindelijk zal er een vergelijking gemaakt worden met het Londen zoals gezien door de onderzoeker. Hiermee wordt geprobeerd de vraag te beantwoorden of de representatie representatief is voor Londen. Om te beginnen zal er een beschrijving worden gegeven van Londen en Notting Hill. Zo wordt de context van de film duidelijker en zal de vergelijking beter te begrijpen zijn.

3.1 Beschrijving Londen

Londen is de hoofdstad van Engeland en is met zijn zeven miljoen inwoners en oppervlakte van 1600 m² de grootste stad van Europa. De stad is een enorme toeristische trekpleister, want er komen jaarlijks zo'n dertig miljoen bezoekers. Typerend voor Londen is de tegenstelling tussen de moderne tijd en de geschiedenis. Hoge wolkenkrabbers worden afgewisseld met oude gebouwen als de Tower Bridge en de Saint Pauls.

Londen heeft sinds de 17^e eeuw een internationaal karakter gekregen door de komst van de Fransen. In de 19^e eeuw werden deze gevolgd door de Ieren en in de 20^e eeuw kwamen de immigranten uit de Cariben. Tegenwoordig bestaat Londen uit ongeveer dertig verschillende culturen en worden er ongeveer 300 talen gesproken. In 1999-2000 was 25,9% van de inwoners van Londen van etnische afkomst tegenover 6,7% in heel het Verenigd Koninkrijk (Office for National Statistics, 2001). De stad heeft een echt kosmopoliet karakter gekregen. De stad heeft echter ook een crimineel karakter. In 1999-2000 waren er in de 'city of London' (het centrum) 149,232 misdaden per 100,000 inwoners tegenover 13,784 voor London en 10,111 voor Engeland en Wales (Office for National Statistics, 2001). Het cijfer voor de 'city of London' is hoger vanwege misdaden op mensen niet wonend in Londen.

In vergelijking met andere grote steden heeft Londen het meeste groen in de stad. Dit komt door de vele parken, zoals Hyde Park, Regent's Park en Hampstead Heath. Ook de Koninklijke tuinen dragen een aardig steentje bij.

Naast dit alles is Londen het centrum voor de politiek, monarchie, cultuur, handel en media. Het verkeer is zeer druk in de stad. Het autoverkeer staat constant stil, waardoor in 2003 een tolsysteem is ingevoerd. Het openbaar vervoer vertoont ook mankementen, vooral de toestand van de metro is slecht.

De eerste minister van koningin Victoria, Benjamin Disraeli zei over Londen: “A nation, not a city” (Marco Polo 2006). Deze uitspraak weerspiegelt het diverse karakter van de stad heel goed.

3.2 Beschrijving Notting Hill

Notting Hill is een wijk in het Westen van Londen. Het wordt niet erkend als een officieel district van Londen. Het ligt in de Royal Borough of Kensington and Chelsea (zie kaart 1).

Kaart 1, Districten van Londen

Bron: Office for National Statistics, 2001

Een korte beschrijving van de geschiedenis van de wijk wordt gemaakt door Annabel Hendry (Hendry 2001, pp. 165). “Notting Hill today still contains strong reminders of its recent history as one of the most grandiosely conceived suburbs in the country. The mansions and villas so characteristic of the area were mainly built during the middle of the nineteenth century to house the growing population of London, [...] but the beauty of these facades sits uneasily amid a rather dislocated urban geography. [...] By the end of the nineteenth century it contained some very grand suburban houses, cheek by jowl with areas of the most squalid living conditions in the country. During the twentieth, the area suffered some of the most brutal examples of urban redevelopment, and became a focal point for events in the period of turbulence and social upheaval in the 1950s and 60s, but emerged with new hope from the 1970s into the present.”

De turbulentie en de sociale beroering waar Hendry over praat, gaan over de raciale conflicten in de wijk. Ten gevolge van de Tweede Wereldoorlog kwamen er vele immigranten uit de Cariben naar Engeland. Een groot deel hiervan vestigden zich in Notting Hill. Ondanks de vele immigrantengroepen die reeds aanwezig waren (Polen, Spanjaarden, Portugezen, Serviërs en andere Oost-Europeanen), waren de Caribische immigranten niet welkom. Hierdoor ontstonden enorme rellen in 1958 (Hendry 2001).

Sinds de jaren zestig en zeventig is er veel veranderd in de wijk. De kleine winkeltjes zijn steeds meer overgenomen door grote ketens en de herenhuizen worden niet langer bewoond door meerdere arme families, maar door de rijke professionals. De wijk is hip geworden en de

prijzen zijn enorm gestegen (Hendry 2001). Een mogelijke verklaring hiervoor wordt gegeven door Davies en Anderson (2001): “Notting Hill is a special place, both to those lucky enough to live here and to the thousands of visitors who flock to the market or Carnival, or who come simply to hang out in one of the many bars and restaurants that have multiplied in recent years. Much of the neighbourhood’s attraction lies in its bohemian past, from the Fifties’ era of steamy coffee bars and clubs, through to the crazy, creative spirit and energy of the Sixties and Seventies when many writers, musicians and artists made this their home. But it has taken the extraordinary success of the film *Notting Hill* to launch the area onto the world stage.”

3.3 Het verhaal

‘Notting Hill’ is een romantische komedie en gaat over de Engelse William Thacker, de eigenaar van een reisboekenwinkel aan Portobello Road, en Anna Scott, een wereldberoemde Amerikaanse actrice. Ze komen uit twee verschillende werelden, maar komen elkaar tegen in zijn boekenwinkel in Notting Hill. Ze worden verliefd op elkaar, maar ze gaan uit elkaar. William zoekt in deze tijd de steun van zijn vrienden op. Na een tijd klopt Anna weer aan bij zijn huis aan Westbourne Park Road en bloeit hun relatie weer op. Ook nu loopt het weer op de klippen. Na een aantal maanden is Anna in Hampstead Heath aan het filmen en zoekt William haar op. Ze vraagt hem om zijn liefde, maar hij wijst haar verzoek af, omdat hij bang is weer afgewezen te worden. Tijdens overleg met zijn vrienden komt hij erachter dat hij de verkeerde beslissing heeft genomen en gaat alsnog achter Anna aan. Uiteindelijk trouwen ze en wordt Anna zwanger.

Om de analyse begrijpelijker te maken zullen eerst kort de hoofd- en bijpersonen worden beschreven. De hoofdpersonen in deze film zijn William Thacker en Anna Scott. William woont samen met zijn vriend Spike in een etagewoning aan Westbourne Park Road en werkt in een reisboekenwinkel aan Portobello Road, samen met Martin, zijn hulp. Regelmatig bezoekt William zijn vrienden. Dit zijn William’s gehandicapte ex, Bella. Zij is getrouwd met William’s beste vriend Max. Honey is het zusje van William en Bernie is de vierde vriend van William. In de paragrafen gedrag en uiterlijk zullen ze verder beschreven worden.

3.4 Ruimte

De plekken in film zijn vaak iconen. Daarom zullen in deze paragraaf de plekken die in de film voorkomen, worden beschreven en vergeleken met het Londen zoals gezien door de onderzoeker. De volgorde van de beschreven plekken is bepaald door de plekken die het meest in de film voorkomen.

Westbourne Park Road 280 is het adres waar het huis van William en Spike staat. Het enige wat aan de buitenkant van het huis te zien is, is een blauwe deur met een blauw portaal, bestaande uit twee pilaren aan elke kant van de deur. Het huis er tegenover heeft op de begane grond een winkel: ‘Nu-Line’. Daarboven is het een bakstenen gebouw met ramen met witte kozijnen.

Tegenwoordig is de deur zwartgeverfd en is het portaal wit, zie figuur 4. Het pand er tegenover is net als in de film de winkel ‘Nu-Line’.

Figuur 44, Deur en portaal Westbourne Park Road 280

Bron: Eigen foto, 2006

De binnenkant van het huis oogt rommelig. In de gang ligt een fiets, er staat een strijkplank met een brandgat van een strijkijzer (zie figuur 5), tegen de wand staan een ladder en een spiegel en in een hoekje staan kisten met thee. Er hangt een levensgrote poster van een dame in felgekleurde kleding. Het aanrecht staat vol met afwas, ernaast staat een voetbaltafel en aan een kast hangt een volle plastic tas. De koelkast is aan de zijkant volgehangen met magneetjes met tekst erop en er bovenop staan blikjes Heineken bier en een pizzadoos. Op de eettafel staat een schaal met bruin geworden fruit en resten van het eten. Er hangt een berichtenbord met: “Spike clean up!”. Aan de muur hangen veel lijsten met schilderijen, waaronder een van Chagall; ‘The Bride’, en een poster afkomstig uit de ‘Tate Gallery London’. Er staan een aantal groene planten in de kamer, in de woonkamer staat een zwarte leren bank en een lage salontafel. Er hangt een papieren bolvormige lamp en op een kast staan een oude muziekinstallatie, cd’s en een kleine vuurtoren. Daarnaast staan er boekenkasten. Het geheel ziet er studentikoos uit.

De slaapkamer van William is wel netjes. Deze is wit met een tweepersoons bed en een grote witte kast. Daar hangen een overhemd en een colbertje aan hangertjes aan. Het kleine gangetje voor de slaapkamer is weer wat rommeliger. Er hangen kleren over het traphek. De deur ernaast heeft naast het kozijn een aantal dierentekeningen voor kinderen en een krokodillenknuffel.

Het huis heeft ook een groot dakterras met uitzicht op de toren van de St. Peters kerk en op veel puntdaken met schoorstenen. Ook hier staan groene planten en er staan houten tuinmeubelen.

Figuur 5, Gang van Williams huis

Bron: Foosballheaven 2001

Portobello Road is in de film een straat waar vaak markt is. Deze bestaat uit een antiekmarkt, groente- en fruitmarkt, kledingmarkt en bloemenmarkt. Ook is er een vlooiemarkt en in de winter is er een kerstmarkt. De kraampjes staan aan weerszijden van de straat. Vanaf 1880 was Portobello Lane al een straat met winkeltjes en groente- en fruitkraampjes. Tegenwoordig is ‘Lane’ veranderd in ‘Road’, maar de winkeltjes en groente- en fruitkraampjes zijn er nog steeds. Op zaterdag is de markt het grootst. De bloemenmarkt die in de film te zien is, was niet aanwezig tijdens de observatie van de onderzoeker en is ook in de literatuur niet terug te vinden. Aan het zuidelijke deel van de straat bevinden zich veel antiekwinkels, zoals Admiral Vernon’s Antique Market, de Panton Gallery en Dolphin Arcade (zie figuur 6). Deze bevinden zich schuin tegenover Gong, een interieurdesign winkel. Op deze plaats zat Nicholls Arcade, een antiekwinkel en het is de locatie geweest voor de Travel Book Co. uit de film. Voor de Travel Book Co. wordt een groot schilderij met een portret van een vrouw in een witte jurk over straat gesjouwd. Wat niet klopt in de film is dat er voor de winkel geen kraampjes staan.

In de film zijn nog een aantal winkels herkenbaar die daar ook nu nog zitten, zoals Harris’s Arcade, Vimy, Saints tattoo, Barberella (the radical hairdresser), café The Duke of Wellington en the Warwick Castle. Het restaurant van Tony Crow zit in de film ook aan Portobello Road. In werkelijkheid zit hier de schrijfwarenwinkel Portfolio. Voor de winkel staan twee moderne telefooncellen, net als in de film. In de buurt van Portfolio (kruising Portobello Road en Golborne Road) zitten veel restaurantjes en er is een mix van rijk en arm te zien. De buurt karakteriseert zich door de verschillende nationaliteiten: mensen uit Ierland, Wales, de Cariben, Servië, Polen, Spanje, Portugal en Marokko. Ook diefstal vindt veel in deze buurt plaats (Davies and Anderson 2001).

Op Portobello Road lopen in de film een paar mensen van etnische afkomst, maar het zijn voornamelijk blanken. Er staan veel vuilcontainers, maar toch ziet het er rommelig en chaotisch uit. Op de gebouwen is onleesbare graffiti gespoten. Voor één van die gebouwen morst William in de film sinaasappelsap over Anna. Schuin hier tegenover zit de blauwe deur. Tegenwoordig zit op deze plek de Coffee Republic, verborgen achter de groente- en fruitstalletjes in plaats van de bloemenstalletjes uit de film. Een oorzaak van dit verschil met de film kan het tijdsverschil van zeven jaar tussen de opnames van de film en mijn observatie zijn.

Figuur 65, Portobello Road

Bron: Eigen foto, 2006

De Travel Book Co. is het werk van William; een kleine reisboekenwinkel aan Portobello Road. De winkel is gebaseerd op de reisboekenwinkel ‘The Travel Bookshop’ in een zijstraat van Portobello Road; Blenheim Crescent (zie figuur 7). Het heeft een grote etalageruit en een blauwe balk erboven met de naam erop, net als in de film. In de film staan in de etalage veel boeken en twee globes.

Figuur 7, The Travel Bookshop

Bron: Eigen foto, 2006

Aan de zijkanten van het gangpad staan boekenkasten. Op de zijkant hiervan zijn posters geplakt. De kassahoek wordt afgesneden door een schuine wand. Hierop zijn ansichtkaarten en post-its geplakt. Achter de toonbank staan dozen. De kassa zelf ziet er oud uit. De originele

winkel is licht chaotisch ingericht en de kassahoek bevindt zich in de linkerhoek van de eerste ruimte en wordt schuin afgesneden door een wand. De winkel heeft een open doorgang naar een achterkamer. Hier staat een bureau van waar de achterkamer in de gaten kan worden gehouden. Ook dit is terug te zien in de film; door een open doorgang is de achterraimte te zien. Hier staan nog meer boekenkasten. Deze ruimte wordt beveiligd door een camera. Hier achter is nog een klein kamertje waar de boekhouding wordt gedaan. De winkel in de film wordt niet druk bezocht, in totaal zijn er drie klanten geweest, waarvan alleen Anna wat heeft gekocht. Dit in tegenstelling tot de originele boekenwinkel. Deze is zeer druk bezocht en de eigenaar van de Travel Bookshop heeft regelmatig klanten die hem vragen naar de Travel Book Co. uit de film. Hij heeft op een prikbord een hoeveelheid aan artikelen opgehangen over de Travel Bookshop en de film. Hier geldt dus ook het effect van de tijd en de beroemdheid door de film.

Het Ritz is het hotel waar Anna verblijft en waar de filmpromotie van ‘Helix’ wordt gehouden. Aan de straatkant van het hotel (Piccadilly) is een pilarengalerij te zien. Hier hangen tussen de bogen drie verlichte woorden: ‘Ritz hotel’, ‘Ritz restaurant’ en ‘Ritz club’. Aan de uiteinden van de galerij hangt ‘The Ritz’ (zie figuur 8). De ingang is in de zijstraat Arlington Road. Voor het Ritz rijden veel rode dubbeldekkers en taxi’s. William komt met lijn 8 Oxford Street aan en vertrekt met lijn n52. Naast het hotel zit een metrostation en er staat een telefooncel.

Figuur 8, Het Ritz

Bron: Eigen foto, 2006

De receptie heeft een grote lichthouten balie met spiegels erachter. Hier staat het woord ‘enquiry’ op. Er staat een groot boeket op de balie. De ruimtes tot aan de lift zijn allemaal ruim en ook hier staan veel grote boeketten. De inrichting is luxe, klassiek met lichte kleuren. In de Trafalgar Suite (kamer 38) wordt Anna’s film ‘Helix’ gepromoot. Er hangt dan ook een grote filmposter en er lopen mensen van de filmcrew rond. De suite is ook klassiek ingericht

met lichte kleuren en veel grote boeketten. Anna staat in het midden van een raam waar veel licht door valt, zo valt ze erg op. Het uitzicht is op Green Park.
De beelden in de film komen overeen met het uiterlijk van het hotel.

Het huis van Max en Bella is de plek waar William een aantal keer naar toe gaat om bij zijn vrienden te zijn. Het huis staat in Lansdowne Road op nummer 91. Deze straat ziet er luxe uit met herenhuisen in verschillende kleuren met kleine pilaartjes als hek. De straat ligt in het rijkere deel van Notting Hill. Dit blijkt ook uit de dure auto's die er staan. Nummer 91 is een geel huis. Rechts staat een groen huis en links een blauw huis. Het pad naar de deur heeft zwart-witte tegels en de deur zelf is ook zwart (zie figuur 9). In de film is dit duidelijk te herkennen.

De woonkamer van Max en Bella oogt netjes en gezellig en heeft een open haard, twee banken, veel kaarsen en lampen, een boekenkast, piano, veel schilderijen aan de muur en een moderne open keuken. In de eetkamer met glazen tuindeuren staat een ronde houten tafel en een kast met veel antiek serviesgoed.

Aan de achterkant van de huizen is de privé-tuin Rosemead Gardens. Deze tuin is alleen toegankelijk voor de omringende bewoners.

Figuur 9, Max en Bella's huis

Bron: Eigen foto, 2006

De binnentuinen zijn alleen toegankelijk voor de omwonenden en worden omsingeld door woningen. Het is helaas slechts gelukt om één binnentuin te bezichtigen; Rosemead Gardens. De eerste tuin in de film heeft een hek dat met klimop is bedekt. Het is een grote tuin met verlichte huizen erom heen. De binnentuin is heuvelig en er staat een houten bankje met tekst erin gegraveerd “For June, who loved this garden. From Joseph, who always sat beside her”. Het bankje staat voor een rond bloemperkje.

De tweede tuin is druk bezocht. Er rennen spelende kinderen en ze glijden van een glijbaantje. Er is een groep mensen bezig met tai-chi en er loopt een bejaard stel. Op een houten bankje

zitten William en Anna. Naast dit bankje ligt een grote rechthoekige steen. In de Rosemead Gardens zijn de glijbaan en de rechthoekige steen te zien. Er staan een aantal bankjes, maar niet het houten bankje met inscriptie.

In de Londense straten rijden veel dubbeldekkers en taxi's. Anna is op een dubbeldekker afgebeeld (voor haar film *Helix*). Voor het Ritz rijden twee dubbeldekkers en een taxi. William stapt zelf in een dubbeldekker met Anna erop. Er naast rijdt nog een bus.

In een Engelse (stuur zit rechts) Peugeot stationwagon rijdt de vriendengroep langs St. Peters kerk (zie figuur 10) naar het Ritz. De kerk staat aan Kensington Park Road en werd in 1857 ingewijd. Het exterieur heeft een roodoranje kleur en naast de ingang van de kerk staan zes Korinthische pilaren. Bovenop de vierkante klokkentoren staat nog een klokkentoren met acht zijden. Deze toren is in de film ook te zien vanaf het dakterras van William's huis. Onderweg naar het Ritz zijn er weer dubbeldekkers en taxi's te zien.

Figuur 10, Saint Peters kerk

Bron: Eigen foto, 2006

Onderweg naar het Savoy komen de vrienden in zeer druk verkeer met nog meer dubbeldekkers. Ze rijden langs de National Gallery en de St. Martin-in-the-Fields kerk.

De film gebruikt dus veel dubbeldekkers en taxi's. In paragraaf 3.9 kenmerken, zal een vergelijking worden gemaakt tussen de kenmerken in de film en de kenmerken die zijn genoemd door de respondenten van de enquête.

De volgende plekken komen maar kort voor in de film en zullen ook kort beschreven worden.

Hampstead Heath is een zeer groot park in het Noorden van Londen. Het deel waar de film is opgenomen, is in Kenwood Park. Daar staat Kenwood House, een groot landgoed (zie figuur 11). Op het zandplein achter Kenwood House staan in de film trailers. Hier loopt ook de filmcrew en de beveiliging. Naast het landgoed is een boog van een heg gemaakt, waardoor je aan de voorkant uitkomt. Hier ligt een grote laan voor het huis en wat verder ligt een groot grasveld met een aantal bomen en een metalen hekje. Dit grasveld loopt af naar een vijver, maar dit is niet te zien in de film.

Figuur 11, Kenwood House

Bron: Eigen foto, 2006

Het Savoy is de locatie voor de laatste persconferentie van Anna. In dit hotel staan veel grote boeketten. Het hotel heeft een luxe, houten inrichting met marmeren pilaren. In de Lancaster Room wordt een grote persconferentie gehouden. Deze zaal is groen ingericht met kroonluchters en grote boeketten. Er zijn veel fotografen en journalisten aanwezig. Anna zit op een verhoogd podium en er zijn videoschermen.

Net als bij het Ritz zijn ook hier grote gelijkenissen te zien tussen de beelden in de film en het hotel zelf.

Aan de Notting Hill Gate staan twee bioscopen: The Gate en de Notting Hill Coronet. De laatste is een oude opera uit 1898. Alleen in zaal 1 is hier nog wat van te zien. De zaal heeft een grote boog om het voortoneel, een golvend balkon en rode fluwelen stoelen (Davies and Anderson 2001). In de film zijn het balkon met wapen en de rode fluwelen stoelen te zien wanneer William en Anna naar de bioscoop gaan.

De Hempel Zen Garden is de privé-tuin van het Hempel hotel aan Craven Hill Gardens. William en Anna houden hier hun bruiloft. Ze staan op een verhoging. De tuin zelf is rechthoekig en heeft vierkante vijvertjes met wit steen er omheen (zie figuur 12).

Figuur 6, Hempel Zen Garden

Bron: Eigen foto, 2006

Na vergelijking blijkt dat de middelste vijver nog een kader van zwart grint er omheen heeft liggen. Door de vele mensen die in de film in de tuin staan, lijkt de tuin groter te zijn dan hij is.

3.4.1 Vergelijking

Nu de plekken uit de film zijn beschreven en vergeleken met de werkelijkheid zoals gezien door de onderzoeker, zal er in deze paragraaf worden onderzocht of deze beelden representatief zijn voor de stad Londen.

In paragraaf 3.1 beschrijving Londen, worden een aantal kenmerken genoemd die typerend zijn voor Londen. Ten eerste wordt er gezegd dat de tegenstelling tussen de moderne tijd en de geschiedenis typerend is voor de stad. In ‘Notting Hill’ komen vooral veel historische gebouwen voor, zoals Kenwood House, National Gallery en het Ritz. De moderne gebouwen, zoals wolkenkrabbers, zijn in de film niet terug te zien. Ten tweede wordt vermeld dat Londen het centrum is voor politiek, monarchie, cultuur, handel en media. Wat hier van terugkomt in de film is zeer summier. De politiek, monarchie en handel komen niet voor in de film. Londen kan als centrum van cultuur en media gezien worden door het optreden van Anna in de film, de verwijzing naar de ‘Tate Gallery London’ en de filmpremière op Leicester Square. Dit is echter nog niet genoeg bewijs om te kunnen zeggen dat Londen het centrum voor cultuur en media is. Ten derde was te lezen dat het verkeer zeer druk is. In de film komt dit naar voren door de vele bussen en taxi’s en door de autorit van de vriendengroep naar het Ritz en Savoy. Het verkeer is zo druk dat Spike de auto’s tegen moet houden. Ten vierde wordt er beschreven dat de stad heel groen is en vele parken rijk is. Dit komt duidelijk terug door de beelden die zijn opgenomen in Hampstead Heath en de binnentuinen. Tenslotte wordt gesteld dat Londen een kosmopoliet karakter heeft met de dertig verschillende culturen. Hier is niks van terug te zien in de film; bijna alle personen in de film zijn blank. Ook het criminele karakter is niet terug te vinden.

De plekken die worden vertoond van Londen buiten Notting Hill vormen een beeld dat welvarender is dan Notting Hill. Dit is het gevolg van het filmen van bepaalde gebouwen die luxe uitstralen, zoals de beide hotels en Kenwood House. Londen kent echter ook zeer arme wijken, zoals Hackney.

De beelden van Notting Hill zullen ook worden vergeleken met de beschrijving in paragraaf 3.2 beschrijving Notting Hill. Daar wordt ten eerste gesteld dat er in Notting Hill veel immigranten wonen. Net als in de beelden van Londen buiten Notting Hill, komt er hier ook niks van terug. Dit is zeer merkwaardig, vooral omdat Richard Curtis, de schrijver van het script, het volgende zegt over Notting Hill: “Notting Hill is an extraordinary mixture of cultures. It is rich and poor and Portuguese and Jamaican and English, and it seemed like a proper and realistic place where two people from different worlds could actually meet and co-exist. That Anna would be shopping there, that William would live there and that Spike might think it was a groovy place to dwell. Notting Hill is a melting pot and the perfect place to set a film” (Universal Studios 1999 b). Hij geeft aan dat de wijk veel culturen kent, maar brengt daar niks van terug in de film. Daarnaast zegt hij ook dat er een mix is van rijk en arm. In de beschrijving van Notting Hill staat dat de herenhuizen nu bewoond worden door rijke professionals in plaats van meerdere arme families. Dit verschil tussen rijk en arm komt ook niet in de film voor. Notting Hill wordt er gekenmerkt als een wijk voor de middenklasse. De herenhuizen zijn wel te zien. Het huis van Max en Bella is hier een voorbeeld van. Zij werken alle twee en zouden dus als professionals bestempeld kunnen worden. Een derde kenmerk dat

genoemd wordt in de beschrijving is het voorkomen van de markt en het carnaval. Deze twee aspecten zijn zeer kenmerkend voor de wijk. De markt komt ruimschoots naar voren in de film. Dit is eigenlijk het enige kenmerk van Notting Hill dat duidelijk laat zien dat de film zich in Notting Hill afspeelt. Het beroemde carnaval komt daarentegen helemaal niet voor in de film, er wordt zelfs niet over gesproken. Tenslotte staat Notting Hill bekend om zijn Boheemse verleden met onder andere veel musici en kunstenaars. Dit komt enigszins naar voren in de film, door de vele antiekwinkels aan Portobello Road, het schilderij dat over straat wordt getild en doordat wordt gezegd dat Spike een kunstenaar is.

3.4.2 Conclusie

Na de vergelijking te hebben gemaakt, kan er geconcludeerd worden dat de representatie van ruimte in Londen deels klopt. De winkels tegenover de Travel Book Co. en de blauwe deur zijn gelijk aan de winkels die er in het echt zitten. De Travel Book Co. is echter een verzonden winkel, maar wel gebaseerd op een bestaande winkel in Notting Hill. De blauwe deur was echt, maar is later in de tijd verwijderd. Ook het huis van Max en Bella met de privé-binnentuin geven de werkelijkheid goed weer, afgezien van het bankje dat verdwenen is. De wijk wordt gerepresenteerd als een wijk voor de blanke middenklasse, terwijl er juist veel nationaliteiten te vinden zijn en er grote verschillen tussen rijk en arm zijn. Daarnaast is in de film nauwelijks criminaliteit te zien, terwijl dit zowel in Notting Hill als in de rest van Londen een veel voorkomend probleem is. Tenslotte zijn er in Notting Hill veel beroemde mensen te vinden, waardoor de reactie van de vrienden op Anna anders had moeten zijn. Het is opvallend dat Richard Curtis dit erkent, maar niet terugbrengt in de film.

De beelden van ruimte in Londen buiten Notting Hill zijn zeer representatief. Het is een grote, drukke stad en de gebruikte filmlocaties zijn in de werkelijkheid precies gelijk. Dit deel van de stad wordt als welvarender dan Notting Hill gerepresenteerd. Echter, ook hier mist het kosmopolitische en moderne karakter in deze beelden. Ook de criminaliteit is hier niet terug te zien.

De representatie van Londen in ‘Notting Hill’ is op het gebied van de ruimte selectief en partieel, voornamelijk met betrekking tot het karakter van de stad.

3.5 Uiterlijk

Het uiterlijk is een symbool en draagt bij aan de betekenis die de personages over willen brengen. Om deze reden zal het uiterlijk van de belangrijkste personages uit de film in deze paragraaf worden besproken.

Anna heeft veel verschillende stijlen qua uiterlijk. Het grootste verschil is te zien wanneer ze haar actrice-identiteit aanneemt en wanneer ze niet in functie is. Op premières, persconferenties en in films ziet ze er zeer gestijld uit. Dan is ze opgemaakt, is haar haar gestijld en heeft ze nette kleren aan. Haar haren heeft ze opgestoken of los, lang of kort, krullend of stijl, bruin, blond of rood. Ze draagt veel donkere kleding zoals jurken en colberts. Ook draagt ze vaak sieraden, maar deze vallen niet erg op. Zo heeft ze twee ringen en draagt ze vaak een kettinkje met een hangertje. De oorbellen zijn klein. Een zonnebril draagt ze als ze naar buiten gaat. Het is duidelijk dat Anna haar uiterlijk belangrijk vindt. Voor haar werk is haar uiterlijk haar belangrijkste kenmerk.

Tijdens de film promotie in het Ritz heeft ze een donker pak aan met een lila bloes en een paarse stropdas. Haar haren zitten in een hoge staart. Na afloop heeft ze haar jasje uit en haar

haren los (zie figuur 13). Dit wijst erop dat haar uiterlijk vaak anders is dan ze zelf het liefst zou willen. Ze heeft niet de vrijheid om aan te trekken wat ze wil. Op de persconferentie in het Savoy draagt ze een lichtblauw colbert en tijdens de première heeft ze een zwarte strapless jurk met een zwarte omslagdoek aan.

Figuur 13, Anna na filmpromotie

Bron: Universal Studios 1999 a

Wanneer ze voor het eerst de Travel Book Co. binnenkomt, heeft ze casual kleding aan. Ze draagt een zwarte leren jas, een zwarte broek, een wit shirtje en een zwarte baret. Ze draagt gympen en een zonnebril en ze heeft een zwarte schoudertas. Ook al is ze casual gekleed, het is allemaal een bijpassend geheel. Nadat William jus over haar heen heeft gegooid draagt ze een set van zwarte glitterstof bestaande uit een rok en een naveltop met haar zwarte leren jas en daaronder haar gympen. Hierdoor wordt duidelijk dat ze ook een andere identiteit heeft; die van actrice.

In haar vrije tijd draagt ze makkelijke en lekker zittende kleding (zie figuur 14).

Figuur 14, Anna in makkelijk zittende kleding

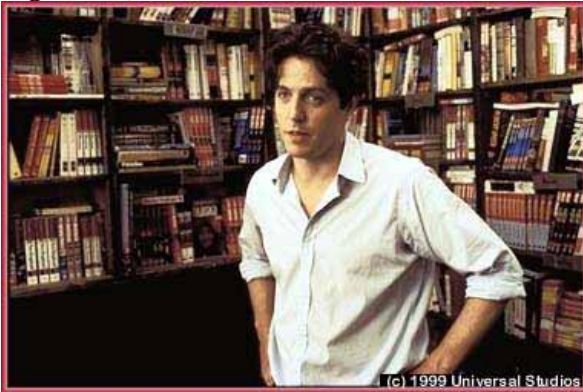

Bron: Cineclub 2002

Naar de verjaardag van Honey draagt ze een spijkerbroek met een donkergroen topje en een zilveren glanzende bloes. Bij William thuis draagt ze een donkere capribroek met een groot wit T-shirt en op het dakterras draagt ze er nog een grijze trui over heen. Deze kleren zijn, afgezien van de broek, waarschijnlijk van William. Ze draagt geen make-up en oorbellen en het haar heeft ze in een klem. Als ze samen op een bankje in de tuin zitten draagt ze een rode katoenen jurk met een zalmroze vestje en muiltjes zonder hak.

Bij William zijn de tegenstellingen niet zo duidelijk aanwezig. Op zijn werk draagt hij altijd een zwarte broek en een overhemd, maar thuis verwisselt hij dit vaak door een T-shirt. Het overhemd heeft altijd de bovenste knoopjes los en hij draagt nooit een stropdas, afgezien van op zijn bruiloft en op de filmpremière draagt hij een vlinderdasje. Vaak draagt hij een zwart jasje over zijn schouder en zijn de mouwen van zijn overhemd opgerold. Daarnaast heeft hij nooit een horloge om en zit zijn haar altijd hetzelfde; donker, golvend haar in een middenscheiding (zie figuur 15). Hij vindt zijn uiterlijk minder belangrijk dan Anna. De kleding straalt een onverschilligheid uit; bovenste knoopjes open, mouwen opgerold.

Figuur 15, William

Bron: Universal Studios 1999 a

Wanneer hij van zijn werk naar huis loopt over de markt draagt hij een lichtblauw overhemd met de mouwen opgerold en de bovenste knoopjes open. Aan de achterkant hangt een stuk overhemd uit zijn zwarte broek. Thuis aangekomen gaat hij films kijken in een blauw shirt en heeft hij een bril op. In de bioscoop zet hij zijn duikbril op, omdat hij in alle haast zijn bril niet kon vinden.

Een andere outfit die William vaak draagt, is een lichte broek met een bruin corduroy jasje en een overhemd of shirt er onder. Hij heeft dus niet veel kleding en wisselt qua stijl ook niet af.

Spike doet niet zoveel aan zijn uiterlijk. Hij heeft rood piekerig haar, een baard en een snor en heeft vaak kleding aan die te klein is. De eerste ontmoeting met hem is wanneer hij in een beige boxer voor het dilemma staat welk shirt aan te trekken voor zijn date. Hij heeft drie opties. Een shirt met ‘I love blood’ welke hij ‘cool’ vindt, maar wordt afgewezen door William vanwege het gebrek aan romantiek. Dan pakt Spike een shirt met ‘Get it here’ en een pijl naar beneden, maar deze wordt ook afgewezen. Uiteindelijk komt hij met een shirt met ‘You’re the most beautiful woman in the WORLD’ en hartjes erop. Wanneer hij zich echter omdraait, staat er ‘FANCY A FUCK?’. Hieruit blijkt dat hij niet erg romantisch is.

Meestal draagt hij een bruin shirt dat te korte mouwen heeft en waarbij zijn buik te zien is. Daaronder draagt hij een blauwe pyjamabroek die te laag zit of een spijkerbroek. Soms draagt hij een overhemd helemaal dichtgeknoopt over zijn broek heen.

Bij gebrek aan schone kleren heeft hij een zwart wetsuit van William aangetrokken met een rood duikpak er overheen en een duikbril op zijn hoofd. Dat vond hij wel ‘spacy’ staan (zie figuur 16). Zijn kleding wijkt nogal af van de andere personages in de film.

Figuur 16, Spike in duikpak

Bron: Universal Studios 1999 a

Martin heeft donkerblond haar met een baard en een snor. Hij draagt altijd een overhemd, groen of grijs, met een stropdas, een lang vest, groen of rood, en een zwarte broek. Meestal draagt hij een stropdas en heeft hij zijn bril aan een koord op zijn buik hangen. Net als William wisselt hij zijn kleding nauwelijks af, hij is vrij voorspelbaar.

Max is ook vrij voorspelbaar qua kleding. Hij draagt altijd een wit of witblauw gestreept overhemd. Daarbij draagt hij vaak een zwart gillet, stropdassen en soms bretels.

Bella zit in een rolstoel en heeft donker haar. Ze wisselt haar kleding vaak af. Zo heeft ze een paarse jurk, een lila, wit en bruin bloesje, een donker doorzichtig shirt en een kaki gehaakt vestje aan gehad. Ook draagt ze wel een colbert. Ze draagt haar haren ook afwisselend opgestoken, in een staart of los. Het colbert draagt ze als ze naar haar werk gaat. Bij haar is dus de tegenstelling werk en vrije tijd te zien.

Honey ziet er alternatief uit en is degene die kleur in het gezelschap brengt. Ze heeft rood piekerig haar en bolle ogen. Op haar verjaardag droeg ze een roodoranje jurk met rode schoenen en een rode armband. In haar haren had ze rode veertjes gestoken en haar nagels waren zwart gelakt. Ook had ze oorbellen in en twee grote ringen om. Daarnaast heeft ze een paarse jurk gedragen en een shirt in bruine camouflage print.

Bernie heeft donker haar en een vol gezicht. Hij loopt meestal in een zwart pak met een overhemd, stropdas en soms bretels. Ook draagt hij een keer zwartwit gestreept sweatshirt. Dit verschil komt bij hem ook voort uit de tegenstelling werk en vrije tijd.

3.5.1 Conclusie

De mannen veranderen eigenlijk nooit van uiterlijk. William heeft altijd de bovenste knoopjes open van zijn overhemd en zijn haar zit altijd hetzelfde. Hij is vrij onverschillig over zijn uiterlijk. Martin draagt altijd een lang vest over zijn overhemd en Max is te herkennen aan zijn gillet. De vrouwen daarentegen veranderen vaak qua uiterlijk. Vooral bij Anna is dit

duidelijk. Zij is degene die het meest varieert qua kapsel en qua kleding; avondjurken tegenover een spijkerbroek met gympen. De tegenstelling in stijl wordt veroorzaakt door het gevarieerde leven van haar werk en de vrije tijd. Zelfs in haar vrije tijd kleedt ze zich verzorgd. Zodra ze zich in persoonlijke kringen bevindt, trekt ze kleding aan die makkelijk zit en minder luxe uitstraalt. De tegenstelling publiek - privé is zeer duidelijk. Iedereen heeft overigens een kleine verandering in kleding tussen het werk en de vrije tijd.

3.6 Gedrag

Het gedrag draagt, net als het uiterlijk, bij aan de betekenis die de personages overbrengen. In deze paragraaf wordt het gedrag van de belangrijkste personen besproken.

Anna is een filmster en schittert op premières, ze lacht veel, gaat veel op de foto en zwaait naar het publiek. Ze wil goed overkomen op mensen. Daarnaast is ze grappig. In de Travel Book Co. zegt ze ook een boek te willen stelen nadat Rufus betrapt is. Wanneer hij om haar handtekening vraagt, zet ze er boven: “Dear Rufus, you belong in jail” en antwoordt op zijn aanbod zijn telefoonnummer te geven: “Tempting, but, no thank you”. In het begin doet ze afstandelijk tegen William, ook als hij haar helpt.

Ze heeft spontane acties, zoals het zoenen van William in de gang, terwijl ze hem eigenlijk niet kent, meegaan naar Honey’s verjaardag, over het hek van de privé binnentuin klimmen (zie figuur 17) en de roddelende mannen in het restaurant de mond snoeren.

Figuur 17, Hek rondom binnentuin

Bron: Cineclub 2002

Anna neemt altijd het initiatief in de relatie tussen haar en William; zij is degene die hem kust, hem opbelt, hem mee naar haar kamer vraagt en hem om zijn liefde vraagt. Dit wijst erop dat ze zeker van zichzelf is. Ze lacht vaak om William, bijvoorbeeld als hij zijn duikbril op zet in de bioscoop, als hij “whoopsidaisies” zegt bij de tuin en als ze zijn bijnaam ‘bloempot’ hoort.

Bij William thuis voelt ze zich op haar gemak, ze zit rustig op de bank te lezen, neemt haar script met hem door en maakt ontbijt op bed voor hem.

Daarnaast heeft ze een opvliegend karakter, wat blijkt uit haar kwade reactie tegenover William wanneer de pers voor de deur staat. Hij kan hier echter niets aan doen. Ze zegt hier altijd spijt van te houden. Ze laat later wel blijken dat ze zich schaamt voor haar gedrag destijds. Ook excuseert ze zich voor het gedrag van haar vriend in het Ritz.

Anna is iemand die weet hoe de wereld in elkaar zit en veel heeft meegemaakt. Ze is professioneel in haar werk. Door haar werk is ze ook wat afstandelijk als mensen dichterbij proberen te komen. Wanneer ze eenmaal bevriend is met iemand, gedraagt ze zich een stuk minder afstandelijk.

William is een nuchtere man met droge humor. Wanneer hij en Anna het huis van Max en Bella verlaten en binnen iedereen begint te gillen, zegt hij: “Sorry, they always do that when I leave the house.” Ook doet hij het verhaal van Martin dat hij ooit Ringo Starr heeft gezien af met de uitspraak “not a classic anecdote, is it?” waarna ze beiden een slok koffie nemen.

In zijn werk is hij niet erg succesvol. De winkel draait verlies en er komen weinig klanten. Ook in de liefde was hij niet succesvol; hij is gescheiden en zijn andere vriendin trouwde met zijn beste vriend.

Hij probeert netjes te zijn in het huishouden, maar dit lukt niet altijd. Hij heeft op het berichtenbord geschreven dat Spike op moet ruimen en hij maakt een opmerking tegen Spike dat hij nooit schone kleren in zijn kast zal hebben als hij niet wast. Hij schaamt zich ook voor de rotzooi, want het eerste dat hij doet als Anna binnenkomt, is snel dingen aan de kant zetten en de tafel schoonmaken. Zijn eigen slaapkamer is wel netjes.

Hij kan niet geloven dat hij zomaar met een beroemdheid te maken krijgt en dat zij ook nog eens verliefd op hem wordt. Toch wordt hij een paar keer door haar teleurgesteld en wordt zijn hart gebroken (hij loopt met zijn hoofd naar beneden, handen in het haar, voor zich uit starend). Wanneer Anna hem toch weer om zijn liefde vraagt, weigert hij, omdat hij het niet aandurft nog een keer aan de kant gezet te worden. Als hij zijn fout inziet, doet hij alles om het toch nog recht te zetten en gaat hij naar Anna’s persconferentie.

William is een stuntel, hij komt vaak niet uit zijn woorden en hangt dan een warrig verhaal op, bijvoorbeeld over abrikozen in honing (zie kader).

Apricots and honey

William: “Would you like something to nibble.. apricots, soaked in honey.. quite why, no one knows.. because it stops them tasting of apricots, and makes them taste like honey, and if you wanted honey, you’d just buy honey, instead of apricots, but nevertheless.. there we go.. yours if you want them.”

Wanneer Anna hem plotseling zoent, staat hij er overdonderd bij met zijn handen in zijn zij (zie figuur 5). Hij biedt Anna altijd thee aan als er iets vervelends is gebeurd, zoals het sinaasappelsapincident (daar biedt hij ook sinaasappelsap aan), de naaktfoto’s en de pers voor de deur. Hij kan zich moeilijk verplaatsen in haar leefwereld en vergelijkt problemen altijd met wereldproblemen als hongersnood en aardbevingen.

William is vrij naïef, heeft vaak klunzige acties en is weinig succesvol op werkgebied.

Spike is een beetje onverschillig en simpel. Hij heeft een kledingsmaak die afwijkt van de gangbare smaak, zoals blijkt uit paragraaf 3.5 (duikuitrusting, ‘I love blood’, te korte kleding). Wanneer hij yoghurt denkt te eten en William zegt dat t mayonaise is, blijft hij toch door eten en hij leest de krant met een geslepen duikbril op, waardoor hij de krant heen en weer moet bewegen om iets te zien, terwijl hij zonder bril goed ziet. Hij inhaleert dan rook van zijn sigaret en blaast het uit door zijn neus terwijl hij de duikbril op heeft en vindt het geweldig. Daarnaast is hij slordig, hij ruimt niet op, wast niet en hij doet niets nuttigs. Alleen Honey

zegt dat hij een kunstenaar is, maar daar blijkt niets van in de film. Ook snapt hij het nut niet van alle telefoonberichten opschrijven.

Af en toe heeft hij nog wel slimme ingevingen. Hij probeert William uit de put te helpen en vraagt wat er aan de hand is, dit loopt echter uit op een nutteloze bijdrage van Spike. Midden in de nacht komt hij uit bed om William te wijzen op zijn kansen met Anna nu het uit is met haar vriend en ze in zijn slaapkamer ligt. Anders wil hij wel even. Wanneer alle vrienden van William smoesjes verzinnen waarom het goed was dat William Anna heeft afgewezen, zegt Spike gewoon de waarheid: “You daft prick!”. Als ze niet door het verkeer heen komen om Anna te vinden, gaat Spike midden op de drukke straat staan om auto’s tegen te houden.

Spike maakt zich niet druk om een heleboel dingen, zoals kleding, uiterlijk en gedrag. Hij is echter wel eerlijk en vriendelijk.

Max is een werkende man en is gelukkig getrouwd met Bella, de ex van William. Ze kunnen echter geen kinderen krijgen. Hij zorgt goed voor haar, maar koken kan hij niet. Bij het zien van Anna schrikt hij en biedt haar snel wijn aan als hij niet weet hoe te reageren. Ook Bella is verbaasd over de gelijkenis van Williams vriendin met Anna Scott. Wanneer het misloopt tussen William en Anna zegt Max dat Anna een godin is en dat je met godinnen altijd problemen krijgt. Hij regelt dates voor hem om hem te koppelen. Als ook dat niet lukt, wijst hij William er op dat Anna weer in Londen is en racet hij door Londen heen met zijn auto om haar te vinden. Ook al zit de auto vol, hij zet Bella er met rolstoel en al toch nog in.

Max en Bella zijn beide erg vriendelijk en doen er alles aan om William gelukkig te zien.

Honey is een excentrieke jonge vrouw die enthousiast is en zegt wat er in haar opkomt. Zo roept ze “Oh holy fuck!” als ze Anna ziet en begint een monoloog over de gepaste reactie en dat ze die niet had en dat ze er van overtuigd is dat ze beste vriendinnen wordt met Anna. In al haar enthousiasme loopt ze met Anna mee de wc in, waarna ze zich dood schaamt. Bij het afscheid biedt ze haar excuses aan, zegt ze nog dat Anna en zij wel samen kunnen gaan winkelen en knuffelt ze haar. Ook verlooft ze zich met Spike zonder dat ze een relatie hebben gehad. Haar acties zijn dus spontaan, ze denkt niet na voordat ze iets doet.

Bernie is een jonge man die weinig succesvol is in zijn werk en hij wordt dan ook ontslagen. Ook in de liefde is hij niet succesvol en vindt het ontzettend leuk als iemand, wie dan ook, zegt dat ze met hem uitwil. Als het uiteindelijk goed komt tussen Anna en William kust hij een onbekende dame.

3.6.1 Conclusie

Afgezien van Anna is iedereen weinig succesvol op werkgebied. Van Max en Bella is niet bekend wat ze doen, maar William draait verlies, Bernie wordt ontslagen, Spike is al werkloos en Honey werkt voor een hongerloon in een platenzaak. Ook in de liefde gaat het ze niet voor de wind. Zelfs het getrouwde stel Max en Bella hebben problemen, omdat ze geen kinderen kunnen krijgen. Ook Anna heeft liefdesproblemen, haar huidige vriend behandelt haar zonder respect, ze is in het verleden geslagen en relaties met ‘normale’ mensen liepen altijd mis. Voor de personages uit Londen is vriendschap erg belangrijk en iedereen helpt elkaar. Anna is individueler opgesteld en wat afstandelijk. Na verloop van tijd integreert ze met de vriendengroep en durft ze zichzelf te zijn.

3.7 Tekens

Zoals gezegd in paragraaf 2.2.1 semiotiek, zijn iconen de belangrijkste tekens in films, omdat films de werkelijkheid weerspiegelen. Daarnaast is het indexicale teken ook erg belangrijk in films. Zo staat zweet voor inspanning en dure kleding staat voor rijkdom. Ook symbolen worden vaak in films gebruikt, zo wordt de Eiffeltoren als symbool gebruikt voor Parijs. Gezongen muziek is een goed voorbeeld van een arbitrair teken. In deze paragraaf zal beschreven worden hoe deze tekens in de film gebruikt worden. Het is onmogelijk alle tekens hier te behandelen, daarom zijn er een paar voorbeelden uit gehaald.

3.7.1. Iconen

De film wordt grotendeels in de echte wereld opgenomen. De beelden die worden vertoond zijn dus allemaal signifiers van de werkelijkheid; het zijn iconen. Deze beelden kunnen echter tegelijk ook indexen of symbolen zijn. Een boek over Turkije refereert aan een boek over Turkije en een blauwe deur aan een blauwe deur. In eerste instantie is hier weinig betekenis uit af te leiden. De keuze voor het specifieke boek of deur kan echter wel belangrijk zijn. Met de keuze kan een bepaalde betekenis gecreëerd worden. De keuze voor het filmen van het Ritz kan zijn genomen, omdat het luxe en rijkdom uitstraalt. Vooral na eerst de beelden van de armere buurt Notting Hill te hebben gezien, steekt het Ritz hier sterk tegen af. Het kan dus gezien worden als een icoon, index en tevens een syntagmatisch teken, omdat het extra betekenis krijgt door de opeenvolging van beelden.

3.7.2 Indexen

In een film wordt ook veel gebruik gemaakt van indexen. Veel beelden krijgen hun betekenis door een verwijzing naar iets wat aan het beeld gerelateerd is. Zo zie je na het vertrek van Anna, William aan tafel zitten met zijn handen tegen slapen. Dit verwijst naar verschillende dingen; hij kan hoofdpijn hebben, hij kan moe zijn of bijvoorbeeld teleurgesteld. Door het verhaal te gebruiken als verankering, wordt duidelijk dat hij teleurgesteld is. Een ander voorbeeld is het tegen elkaar aandrukken van twee monden. Dit stelt een kus voor en staat voor genegenheid.

Bepaalde beelden kunnen ook verwijzen naar een verstrijking van tijd. In de film is een goed voorbeeld hiervan te zien. Op een gegeven moment loopt William over de markt. Daar zie je een zwangere vrouw in de zon. Later begint het te regenen en waaien er bladeren over straat. Dit wordt gevolgd door sneeuw en weer zon. Aan het eind zie je dezelfde vrouw met een baby in haar armen. Dit verwijst naar een seizoenswisseling, een geboorte en een verstrijking van tijd van meer dan een half jaar.

Ook in het uiterlijk zijn indexen te vinden. Zo worden mensen met een bril vaak als een sul afgeschilderd of als een intelligent persoon. William draagt zijn bril alleen bij het tv kijken. Uit het verhaal blijkt dat hij niet heel erg intelligent is, maar wel een beetje stuntelig. Bij hem staat de bril dus voor sulligheid. Dat hij de bovenste knoopjes van zijn overhemd altijd open heeft, staat voor een informele houding. Het broekpak met stropdas van Anna staat daarentegen juist voor professionaliteit en steekt af bij William zijn corduroy jasje.

3.7.3 Symbolen

Symbolen zijn het minst belangrijk in film. Vaak worden symbolen gebruikt om aan te geven waar de film zich afspeelt. Het gaat dan vaak om herkenbare gebouwen: ‘landmarks’. Voor Parijs wordt de Eiffeltoren gebruikt, voor New York het Empire State Building en vroeger de Twin Towers en voor San Francisco de Golden Gate Bridge. Andere voorwerpen staan ook vaak symbool voor een plek, zoals de kabeltram in San Francisco en vlaggen in het algemeen. In ‘Notting Hill’ worden symbolen ook gebruikt om aan te geven waar de film zich afspeelt. In de film komen veel rode dubbeldekkers en zwarte taxi’s voor. Deze zijn typisch voor Londen en staan dus ook symbool voor Londen. Andere symbolen voor Londen zijn de Big Ben en de Tower Bridge. Deze worden echter niet vertoond in de film. De bekende straat Portobello Road staat symbool voor de wijk Notting Hill. In het verhaal wordt echter ook al verteld wat de locatie van het verhaal is. William: “... million miles from the World I live in. Which is here, Notting Hill, my favourite bit of London”. De symbolen zijn hier dus extra bovenop de gesproken tekst.

3.7.4 Arbitraire tekens

Arbitraire tekens hebben geen gelijkenis met de werkelijkheid. In een film gaat het hierbij om gesproken en geschreven tekst en de tekst in muziek. De gesproken en geschreven tekst is al behandeld bij de analyse van ruimte, uiterlijk en gedrag. Resteert nog de muziek. Films maken veel gebruik van muziek. De verzameling hiervan heet de ‘soundtrack’. Ook ‘Notting Hill’ maakt gebruik van muziek. Deze muziek wordt vooral gebruikt om het verhaal te ondersteunen en niet om een extra betekenis te geven aan de ruimte of de personages. De muziek zal dan ook kort beschreven worden. Voor de tekst, zie bijlagen 3, 4 en 5.

De film begint met een serie beelden van Anna Scott. Tegelijkertijd wordt ‘She’ van Elvis Costello gedraaid. Dit is een ode aan Anna, waardoor direct duidelijk wordt dat zij belangrijk is en gezien dient te worden als een soort godin.

Wanneer Anna William verlaat, wordt het nummer ‘Ain’t no sunshine’ van Bill Withers gedraaid. Wat al duidelijk is gemaakt door de beelden, dat William zeer verdrietig en teleurgesteld is, wordt nog eens extra onderstreept door de tekst van het nummer.

Het nummer ‘When you say nothing at all’ van Ronan Keating wordt gespeeld als William en Anna ‘s nachts in de tuin op een bankje zitten. De tekst lijkt Williams gedachten weer te geven.

3.7.5 Conclusie

In ‘Notting Hill’ worden alle vier tekens gebruikt. Iconen worden gebruikt om de werkelijkheid te weerspiegelen, indexen worden gebruikt om betekenis te geven aan de signifiers en symbolen worden gebruikt om aan te geven waar de film zich afspeelt. Arbitraire tekens dienen ter verduidelijking van het verhaal.

3.8 Thema's

Een representatie van een stad wordt gecreëerd met behulp van bepaalde thema's. Thema's die behandeld kunnen worden, zijn zeer divers. Vaak voorkomende thema's zijn liefde, vriendschap, criminaliteit, etniciteit, gender, homoseksualiteit, gezinsleven, educatie, beroepsleven en gezondheid. Aan deze thema's kunnen verschillende invullingen worden gegeven. Daarnaast wordt er vaak gebruik gemaakt van tegenstellingen. Het is dan ook belangrijk om naast het benoemen van thema's in een film, ook aan te geven hoe deze thema's worden uitgewerkt. Dit zal in deze paragraaf worden beschreven.

Centraal in 'Notting Hill' staan de thema's liefde en vriendschap. De belangrijkste, liefde, zal eerst besproken worden.

3.8.1 Liefde

Het gehele verhaal draait om de liefde tussen William en Anna, de hoofdpersonen. Ze ontmoeten elkaar voor het eerst in de boekwinkel van William. Hier is gelijk al een spanning te voelen tussen de twee. Even later komen ze elkaar per ongeluk weer tegen en nodigt William haar bij hem thuis uit. Hier resulteert de spanning in een ongemakkelijke kus. Ze spreken af niemand hier over te vertellen. Een paar dagen later wordt William bij haar in het Ritz uitgenodigd. Dit levert wederom een ongemakkelijke situatie op en Anna verontschuldigt zich voor de zoen. Tijdens de conversatie blijkt echter dat ze alle twee nog gevoelens voor elkaar hebben en ze gaan samen naar Williams zusje haar verjaardag. 's Avonds in het park zoenen ze voor het eerst echt. Het lijkt hier de goede kant op te gaan, maar dan wordt er roet in het eten gegooid door de komst van Anna's Amerikaanse vriend.

Na verloop van tijd klopt ze toch weer bij William aan en het vertrouwen en de vriendschap groeien weer. Dit komt tot een hoogtepunt wanneer ze 's nachts seks hebben. Maar ook nu gaat het weer mis, door de komst van de pers en Anna verlaat William weer.

Als William aan zijn vrienden meldt dat hij over haar heen is, blijkt Anna weer in Londen te zijn en zoekt hij haar toch weer op. Anna excuseert zich voor haar gedrag en vraagt hem om zijn liefde, maar hij wijst haar af. Later bedenkt hij zich en gaat Anna zoeken. Tussen alle pers in vraagt hij of ze haar besluit (tegenover de pers) alleen vrienden te zijn, wil herzien. Dan komt het toch nog goed, trouwen ze en wordt Anna zwanger.

Voordat ze deze relatie kregen, hadden ze beide al liefdesproblemen. William zijn eerste vriendin trouwde met hem, maar verliet hem “sneller dan je Indiana Jones kan zeggen”. Zijn tweede vriendin, Bella, trouwde met zijn beste vriend, Max.

Anna heeft een reeks vriendjes gehad die niet aardig waren, één ervan sloeg haar zelfs. Elke keer als ze een relatie probeerde te beginnen met een normaal iemand, buiten haar vakgebied, leidde dit tot problemen.

Ook de bijpersonen hebben met de liefde te maken. Afgezien van Anna en William is er maar één ander stel in de film; Max en Bella. Zij zijn gelukkig getrouwd, maar kunnen geen kinderen krijgen. Bernie heeft geen vriendin gehad sinds zijn puberteit en van Honey zie je in het kort een relatie op de klippen lopen. Van Spike is niks bekend, behalve dat hij een date heeft en Honey hem vraagt om te verloven. Op de persconferentie geeft ze hem een knuffel waarop hij reageert alsof hem dat nog nooit is overkomen. Bernie geeft een onbekende dame dan een kus.

Liefde is overal. Anna had al liefde in Amerika gehad en ook in Londen is de liefde. Max en Bella zijn al een tijd bij elkaar, maar er ontstaan ook nieuwe liefdes. Dit beperkt zich niet uitsluitend tot Notting Hill, ook in overig Londen zoals het Ritz. Dit thema zegt dus niet zo heel veel over Londen.

3.8.2 Vriendschap

Het thema vriendschap neemt ook een belangrijke vorm aan in de film. Het gaat hier om de vriendschap tussen William, Honey, Max, Bella en Bernie. Ze worden voor het eerst geïntroduceerd tijdens het verjaardagsetentje van Honey. Doordat William Anna meeneemt, wordt duidelijk hoe belangrijk zijn vrienden voor hem zijn. Hij vertrouwt ze. Ze lachen met elkaar, maar delen ook hun problemen met elkaar. Voor Anna is dit een nieuw fenomeen, ze wordt geïntroduceerd in de ‘normale’ wereld. De vrienden helpen elkaar in moeilijke tijden, bijvoorbeeld wanneer William liefdesverdriet heeft of hen vraagt of hij de juiste beslissing heeft genomen door Anna af te wijzen. Ook al zijn ze het niet met hem eens, ze gaan wel achter hem staan.

Deze vriendschap uit zich eigenlijk alleen in Notting Hill. Anna bevindt zich voornamelijk in overig Londen en deelt niet in de vriendschap. Wanneer ze zich meer in Notting Hill gaat bevinden, raakt ze wat meer betrokken bij de vriendengroep. Dit thema vertelt dat Notting Hill een plek is waar vriendschap belangrijk is.

3.8.3 Tegenstellingen

Veel betekenissen zijn gerelateerd aan tegenstellingen. De belangrijkste tegenstellingen die in deze film zijn gebruikt, zijn: Engels/Amerikaans, arm/rijk en professioneel/onprofessioneel. Deze tegenstellingen zijn onderling ook weer met elkaar verbonden. De Amerikaanse mensen, de filmcrew, zijn professionals en bevinden zich in het rijke gebied; het Ritz, het Savoy en Hampstead Heath. De Engelse personages bevinden zich in het armere Notting Hill en zijn niet succesvol en onprofessioneel in hun werk. De tegenstellingen komen bij elkaar door de ontmoeting tussen Anna en William. Anna is jaloers op het gewone leven wat de Engelse vriendenclub heeft. Daarentegen is de vriendenclub jaloers op het riante leven wat zij leidt. Het begrip ‘othering’ komt hier duidelijk naar voren. Anna hoort niet thuis in het leven van de vriendenclub en andersom. William begrijpt ook niet hoe haar wereld in elkaar zit als zij zoveel problemen maakt van de pers voor de deur. Ook Anna generaliseert door te praten over “die kranten van jullie”. Hieruit kun je ook concluderen dat William ‘out of place’ is in Anna’s wereld en andersom ook. Aan het einde van de film smelten hun werelden door hun liefde voor elkaar toch samen en zijn ze beide ‘in place’. Dit wordt uitgebeeld door William die hand in hand met Anna over de rode loper loopt op een filmpremière en door Anna die samen met William op een bankje in een privé tuin ligt.

3.8.4 Conclusie

In de film wordt de liefde niet alleen maar rooskleurig afgeschilderd. Het wordt duidelijk dat niet iedereen het geluk van de liefde mag ervaren en dat het inspanning kost om liefde te winnen, maar dat het uiteindelijk toch wel goed komt. De liefde draagt echter niet veel bij aan

de representatie van Londen in ‘Notting Hill’, omdat de liefde overal voorkomt. In de film komt ook naar voren dat vriendschap erg belangrijk in het leven is. Dit is eigenlijk alleen terug te zien in Notting Hill en niet in overig Londen. Tenslotte wordt duidelijk dat tegenstellingen overwonnen kunnen worden en samen kunnen smelten.

3.9 Kenmerken

Naast tekens en thema’s is er gelet op de kenmerken die zijn genoemd in de enquête. Daarin is gevraagd aan welke drie kenmerken men dacht bij Londen. Onder de 104 respondenten zijn 55 verschillende kenmerken genoemd. De kenmerken die het meest genoemd zijn, zijn de Big Ben, de Tower Bridge, dubbeldekkers en de Thames. De top 20 meest genoemde kenmerken zijn te zien in tabel 5.

Tabel 5, Top 20 meest genoemde kenmerken in enquête

Kenmerk	Aantal keer genoemd
Big Ben	63
Tower Bridge	35
Dubbeldekkers	25
Thames	22
Voetbal en clubs	11
London Eye	10
Buckingham Palace en guards	10
Regen	8
Bobbies	8
Taxi's	7
Druk	6
Metropool en groot	6
Royal Family	6
Engels (sfeer en gewoonten)	5
Harrods	5
Pubs en uitgaan	5
Parken	5
London Bridge	4
Duur	4
Metro	4

Met het analyseren van de film is gelet op het voorkomen van deze kenmerken. Uit de analyse blijkt dat alleen de dubbeldekkers en taxi’s veel voorkomen (resp. acht en zes keer). In de film regent het één keer, maar dit heeft niets te maken met het feit dat de film zich in Londen afspeelt, maar met het aangeven van de wisseling van de seizoenen. De drukte komt wel goed naar voren in de film; op de markt in Portobello Road is het erg druk en het verkeer in het centrum is ook zeer druk. Spike moet hier zelfs de auto uitstappen om het verkeer te regelen. Het kenmerk ‘parken’ komt alleen naar voren wanneer William naar Hampstead Heath gaat om Anna op te zoeken. De metro is alleen zichtbaar door de uithangborden van de metrostations.

Andere genoemde kenmerken die niet in de top 20 zitten en wel in de film voorkomen, zijn klassieke gebouwen en monumenten, het links rijden, winkelen, telefooncellen, thee, Notting Hill en Trafalgar Square. Hiervan komt thee het meest voor in de film. Het gaat dan niet zo

zeer om het daadwerkelijk drinken van thee, maar om het aanbieden van thee in moeilijke situaties. Afgezien van Notting Hill en Trafalgar Square zijn dit echter geen kenmerken specifiek voor Londen, maar voor het Verenigd Koninkrijk in het geheel.

Opvallend is dat er maar kenmerk is genoemd dat fictief is, namelijk Bridget Jones. Deze is echter ook maar één keer genoemd. De inleidende tekst van de enquête gaf al aan dat het om Londen in films ging, dus was het niet gek geweest als er meer filmpersonages genoemd zouden worden. Notting Hill is wel twee keer genoemd, maar het is onbekend of hiermee de film wordt bedoeld of de wijk zelf.

Het blijkt dus dat de representatie van Londen van de respondenten niet overeenkomt met de representatie van Londen in ‘Notting Hill’.

3.9.1 Conclusie

Er worden wel een aantal kenmerken uit de enquête getoond in de film, maar de meest genoemde kenmerken, de Big Ben en de Tower Bridge, niet. De dubbeldekkers, taxi’s en thee zijn de kenmerken die het meeste voorkomen in de film en tevens in de enquête worden genoemd. De representatie van de respondenten komt dus niet overeen met de representatie in ‘Notting Hill’.

3.10 Conclusie

Londen wordt in ‘Notting Hill’ gerepresenteerd als een welvarende stad. Notting Hill wordt gerepresenteerd als een dorp binnen de grote stad. Het is een chaotische wijk voor de blanke middenklasse. De inwoners zijn niet erg succesvol in hun werk. De winkeltjes zijn goedkoop en op de markt is van alles te krijgen, van antiek en fruit tot rotzooi. Vriendschap lijkt erg belangrijk te zijn voor de inwoners van Notting Hill.

De rest van Londen wordt gerepresenteerd als een stad voor de zeer welvarende mensen. Hier bevinden zich ook de professionals en de beroemde mensen. Deze zijn individueel en afstandelijk ingesteld. De gebouwen zijn groot en luxe en het park straalt ook rijkdom uit. De stad is tevens groot en druk. De dubbeldekkers en taxi’s zijn de meest voorkomende kenmerken uit de enquête en zijn ook daadwerkelijk typerend voor Londen.

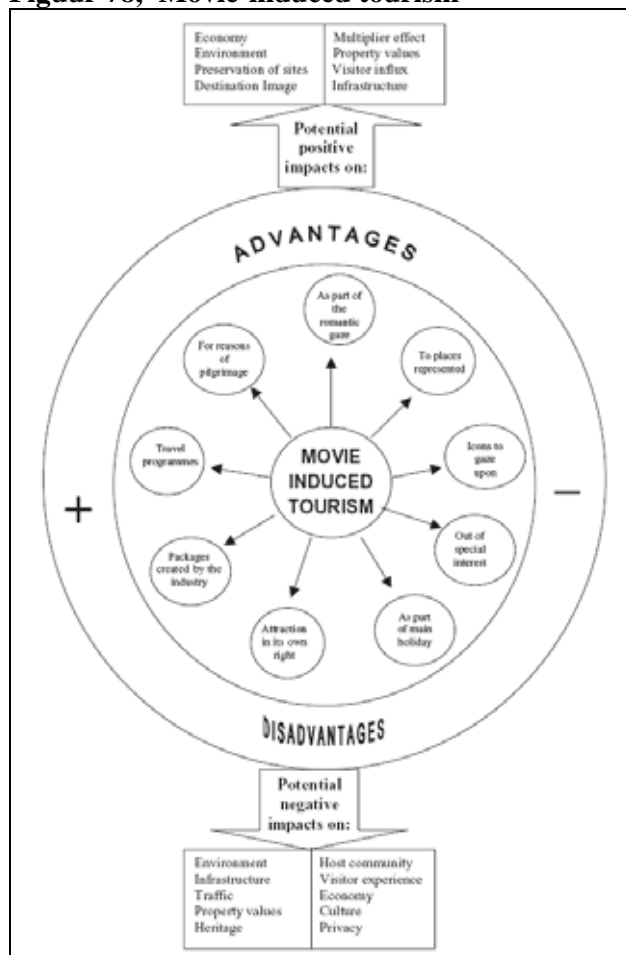
4. Effecten van de film

Nu de analyse voltooid is, zal er kort besproken worden wat de effecten van de film zijn voor Londen. In Notting Hill zijn vier vraaggesprekken gehouden met de eigenaren van Gong, Kingsland Butchers en The Travel Bookshop. Het laatste vraaggesprek is gehouden met een bewoner uit de wijk. Deze vraaggesprekken zijn niet representatief. Ze zijn gebruikt om uit te vinden wat de respondenten als effecten zagen van de film. De kernpunten, toegenomen toerisme en gestegen prijzen, zijn verder uitgezocht. In dit hoofdstuk zal het toerisme en onroerend goed worden besproken.

4.1 Toerisme

Zoals vermeld in paragraaf 1.2.1 representaties in films, hebben films een grote invloed op toerisme. Er zijn vele soorten te onderscheiden in het ‘movie-induced tourism’, zoals pakketreizen aangeboden door reisbureaus of als deel van een vakantie. Ook de effecten van dit toerisme zijn divers, zo zijn er effecten voor het milieu, verkeer en de privacy. In figuur 18 is te zien welke vormen er zijn en welke effecten dit toerisme kan hebben.

Figuur 78, 'Movie-induced tourism'

Bron: Busby en Klug 2001

Voor ‘Notting Hill’ zijn vooral de gevolgen op de prijzen van onroerend goed te merken. Ook is er voor de host community een verandering opgetreden door de toename van het toerisme. Daarnaast is het beeld van de wijk veranderd door de film.

Het meten van filmtoerisme is vaak erg moeilijk, vooral in grote gebieden als steden. Hier komen al veel toeristen en het onderscheid is dan moeilijk te maken tussen de algemene toeristen en de toeristen die speciaal door de film komen. Voor kleine gebieden als dorpjes of gebouwen is dit vaak makkelijker te meten (Busby en Klug 2001).

Eén van de vele filmlocaties is vaak erfgoed, zo ook in ‘Notting Hill’. Hier wordt Kenwood House gebruikt als filmlocatie. Sinds de film is het aantal bezoekers hier gestegen. In Busby en Klug (2001) wordt Welch (BTA movie map campaigns manager) aangehaald die zegt dat in augustus 1999 er al een toename van 10% te zien was. Dit is nog maar 3 maanden nadat de film uitkwam. Busby en Klug (2001) hebben een klein onderzoek uitgevoerd naar de bezoekers van de wijk Notting Hill. Hierbij zijn 150 toeristen ondervraagd. 61,3 % van hen kwam uit het buitenland en 43,3% kwam voor het eerst in Notting Hill. De grootste reden voor het bezoeken van Notting Hill was om te winkelen. Slechts 5,3% gaf aan de wijk te bezoeken vanwege de film. Ondanks dit lage percentage had wel 55,3% de film gezien en 88,7% had de filmposter gezien. Waarschijnlijk had de meerderheid van de bezoekers van tevoren al een beeld van de wijk. Busby en Klug (2001) stellen dat de toerist vaak meerdere doelen wil vervullen tijdens de vakantie en zich hierdoor misschien niet helemaal meer bewust is van zijn of haar daadwerkelijke reismotieven. Het kan dus zijn dat de bezoekers wel als ondergeschikt motief het bezoeken van een filmlocatie hadden. Van de bezoekers was 61,3% zich bewust van het feit dat Notting Hill een filmlocatie was en 26,7% had wel eens eerder een filmlocatie bezocht. Op de stelling dat tv-programma’s en films toerisme in een gebied stimuleren, antwoordde 75,3% positief. Dit lijkt de bewering te versterken dat films van belang zijn voor de toename van toerisme.

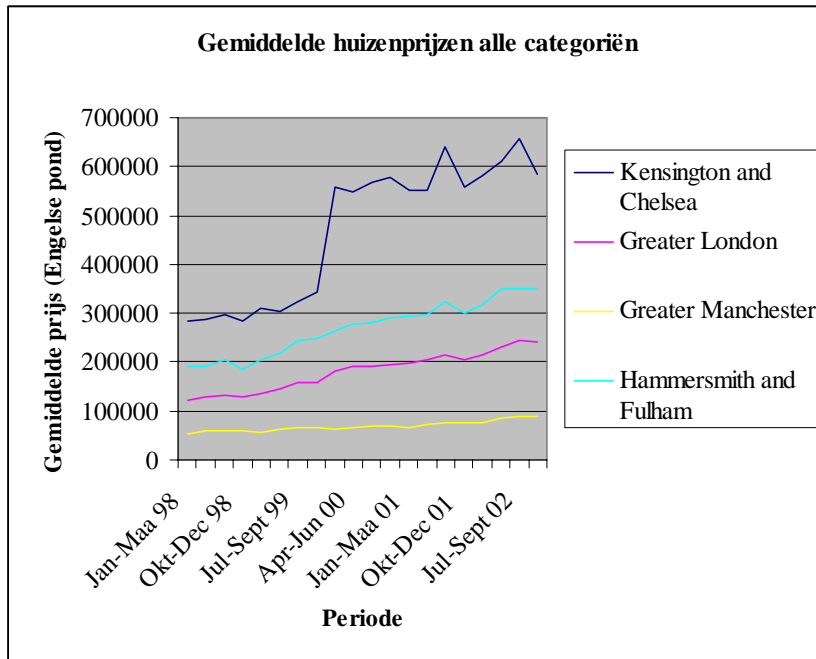
4.2 Onroerend goed

Zoals te zien is in figuur 18, kan het ‘movie-induced tourism’ effect hebben op de prijzen van onroerend goed. Deze kunnen positief en negatief zijn. In deze paragraaf wordt gekeken of ‘Notting Hill’ effect heeft gehad op het onroerend goed in Londen.

Martin (2005) citeert in zijn artikel over wijkverandering en identiteit in Notting Hill, een vrouw uit North Kensington die zegt dat de film er voor heeft gezorgd dat een hoop winkels de huren niet meer konden betalen en failliet gingen. Ze zegt dat veel kroegen moesten veranderen in modieuze cafés, waardoor zij en haar partner zich deze cafés niet meer konden veroorloven.

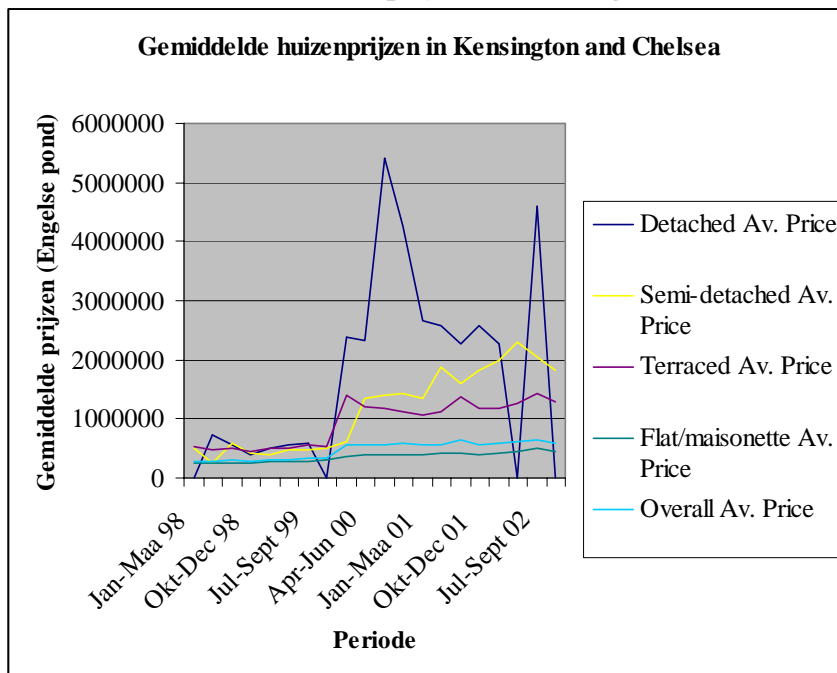
Uit cijfers van het Land Registry (2006) blijkt dat de gemiddelde huizenprijzen in Kensington and Chelsea hoger liggen dan de prijzen in de wijk Hammersmith and Fulham, Greater London en Greater Manchester (zie grafiek 1). Dit bewijst dat de wijk duur is in vergelijking tot andere wijken. Ook valt eruit af te lezen dat vanaf de periode oktober-december 1999 de prijzen enorm zijn toegenomen. Deze toename is vooral te danken aan de stijgende prijzen van de vrijstaande, twee-onder-een-kap en rijtjeshuizen (zie grafiek 2). De stijging zou een effect van de film kunnen zijn, aangezien de stijging in de andere gebieden niet zo extreem is. Toch is dit niet met 100% zekerheid te zeggen, omdat er ook andere factoren mee kunnen spelen.

Grafiek 1, Gemiddelde huizenprijzen alle categorieën

Bron: Land Registry 2006

Grafiek 2, Gemiddelde huizenprijzen in Kensington and Chelsea

Bron: Land Registry 2006

4.3 Conclusie

De gevolgen die in de gehouden vraaggesprekken werden genoemd, toename van toerisme en stijging van de huizenprijzen, zijn inderdaad te zien. Van de ondervraagde toeristen in Notting Hill had 5,5% de film als hoofdreden voor het bezoeken van de wijk. Daarnaast had 55,3% van de toeristen de film gezien. Uit de grafieken blijkt dat de huizenprijzen in de periode oktober-december 1999 sterk zijn gestegen, terwijl dit in andere gebieden niet zo is. Het is dus mogelijk dat dit een effect van de film is geweest.

5. Conclusie

Londen wordt gerepresenteerd als een welvarende stad. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de wijk Notting Hill en de rest van Londen. Notting Hill wordt gerepresenteerd als een dorp binnen de grote stad, waar de blanke middenklasse woont. De wijk wordt chaotisch afgebeeld en de werkende inwoners als weinig succesvol. De markt op Portobello Road wordt gebruikt als een landmark. De rest van Londen wordt gerepresenteerd als de plek voor de rijkere blanke bevolking. Hier bevinden zich de professionals. De ruimtes en gebouwen stralen rijkdom en luxe uit. De stad is groot en druk.

De film maakt gebruik van iconen, indexen, symbolen en arbitraire tekens. Deze dienen allemaal als toevoeging op het verhaal. Iconen weerspiegelen de werkelijkheid, indexen geven betekenis aan de signifiers, symbolen geven aan waar de film zich afspeelt en arbitraire tekens verduidelijken het verhaal.

De representatie van Londen klopt deels. Het uiterlijk van de ruimtes in de film is zeer gelijkend, vooral de ruimtes buiten Notting Hill. De oorspronkelijke gebouwen en straten zijn gebruikt voor het filmen. Binnen Notting Hill zijn er een aantal afwijkingen qua uiterlijk. Dit heeft vooral te maken met het verstrijken van de tijd, waardoor een aantal dingen gewijzigd zijn. Het karakter van Londen wordt niet juist gerepresenteerd. Londen is een stad waar zich veel verschillende nationaliteiten bevinden. Een groot deel daarvan woont in Notting Hill. In de film komt hier niets van terug. Daarnaast is de criminaliteit in Londen vrij hoog; ook dit komt niet in de film terug. Notting Hill is tenslotte een wijk waar grote verschillen tussen rijke en arme inwoners zijn en beroemdheden komen hier regelmatig. Het idee dat de wijk voor de middenklasse is en dat de inwoners daar niet gewend zijn aan beroemdheden is dus ook foutief.

De thema's die het belangrijkste zijn in de film zijn liefde en vriendschap. Vriendschap is vrijwel alleen terug te zien in Notting Hill, niet in de rest van Londen, dat is meer individueel. Zo zijn er meer tegenstellingen in de film. Een sterke tegenstelling is het Engelse tegenover het Amerikaanse. Er wordt dan ook flink gebruik gemaakt van 'othering'. Door de twee verschillende werelden waarin Anna en William leven, zijn ze vaak 'out-of-place' in elkaars werelden. Wanneer deze werelden toch samensmelten, zijn ze 'in-place'.

De kenmerken die in de enquête zijn genoemd, komen niet allemaal voor in de film. Van de drie meest genoemde kenmerken; de Big Ben, Tower Bridge en dubbeldekkers, komen alleen de dubbeldekkers terug in de film. Andere kenmerken die genoemd zijn en in de film voorkomen, zijn thee en taxi's. De representatie die de respondenten hebben van Londen komt dus niet overeen met de representatie in 'Notting Hill'.

De film heeft een aantal gevolgen gehad voor Londen en voor Notting Hill in het bijzonder. Uit onderzoek bleek dat 5,5% van de ondervraagde toeristen speciaal om de film de wijk bezochten. Daarnaast zijn de huizenprijzen sinds de periode oktober-december 1999 sterk gestegen. Het is niet te zeggen of dit direct door de film komt of door andere factoren, maar er is een sterk causaal verband.

De conclusie van dit onderzoek is dat Londen deels juist wordt gerepresenteerd en deels niet.

Literatuurlijst

- Aitken, S.C., L.E. Zonn (1994). *Place, power, spectacle: a geography of film*. Lanham: Rowman & Littlefield.
- Altman, R. (1999) *Film/Genre*. London: British Film Institute.
- Branston, G., R. Stafford (2006) *The media student's book*. London: Routledge
- Burgess, J., Gold, J., eds. (1985). *Geography, the media and popular culture*. London: Croom Helm.
- Busby, G., J. Klug (2001). *Movie-induced tourism: The challenge of measurement and other issues*. In: *Journal of Vacation Marketing*, Volume 7, Nummer 4.
- CBS (2004). *Driekwart van de bevolking bezoekt culturele instelling*. In: *Webmagazine 16 augustus 2004*. Voorburg/Heerlen: CBS.
- Cineclub (2002). *Notting Hill*. <http://cineclub.de/images/> (bezoekt op 25 juni 2006).
- Clarke, D.B. (1997). *The cinematic city*. London: Routledge.
- Concierge Desk (2005). *UK Private Guide Sightseeing Tours, Harry Potter Theme Tours Map*. <http://london-tour.conciergedesk.co.uk/private-guide-tour-harry-potter-map.htm> (bezoekt op 21 augustus 2006).
- Crang, M. (1998). *Cultural Geography*. London: Routledge.
- Cresswell, T. (1996) *In place/Out of place: Geography, ideology and transgression*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Cresswell, T. (2004) *Place, a short introduction*. Oxford: Blackwell.
- Da Costa, M.H.B.V. (2003) *Cinematic cities, researching films as geographical texts*. In: Blunt et al., *Cultural geography in Practice*. London: Arnold.
- Denzin, N. (1991) *Images of postmodern society: social theory and contemporary society*. Newbury Park, Calif.: SAGE.
- Evans, M. (1997). *Plugging into TV tourism*. In: *Insights, Maart*, pp. D35-D38.
- Foosballheaven (2001). *Foosball Multimedia Gallery*. <http://www.foosballheaven.com/gallery/foospics.html> (bezoekt op 25 juni 2006)
- Grant, B.K. (ed.) (1986) *Film genre reader*. Austin: university of Texas Press.
- Harvey, D. (1990). *The condition of postmodernity: An enquiry into the origins of cultural change*. Oxford: Blackwell.
- Hopkins, J. (1994) *A Mapping of Cinematic Places: Icons, Ideology, and the Power of (Mis)representation*. In: Aitken and Zonn, *Place, power, spectacle: a geography of film*.
- Iversen, M. (1986). *Saussure versus Peirce: models for a semiotics of visual art*. In: A.L. Rees and F. Borzello (eds), *The new art history*. London: Camden Press, pp. 82-94
- Johnston, R.J., et al. (2000). *The dictionary of Human Geography*. Oxford: Blackwell
- Knox, P.L., S.A. Marston (1998). *Places and regions in global context, Human geography*. New Jersey: Pearson Education.
- Lacey, N., R. Stafford (2002). *Comedy films for GCSE media*. In: *Media education magazine*. Keighley: in the picture. pp. 1-21.
- Land Registry (2006). *Land Registry Property Prices*. http://www.landreg.gov.uk/propertyprice/interactive/ppr_ualbs.asp (bezoekt op 5 juli 2006).
- Marco Polo (2006). *Londen*. Houten: Van Reemst Uitgeverij.
- Martin, G.P. (2005). *Neighbourhood change and identity in London's Notting Hill*. In: *International Journal of Urban and Regional Research*, volume 29.1, pp. 67-88.
- Monaco, J. (1977). *How to read a film: the art, technology, language, history and theory of film and media*. New York: Oxford University Press.
- Neale, S. (2000). *Genre and Hollywood*. London: Routledge
- Neale, S., F. Krutnik (1990) *Popular film and television comedy*. London: Routledge.

- Nederlandse Vereniging van Bioscoopexploitanten (2005). Jaarverslag 2004 03. NVB NVF. www.nvbinfoentrum.nl (bezocht in mei 2006).
- Office for National Statistics (2001). *Region in figures: London*. London: Office for National Statistics.
- Peckham, R.S. (2004). *Landscape in film*. In: Duncan, J.S. (et al.) *A Companion to Cultural Geography*. Oxford: Blackwell.
- Pouros, A. (1999). BTA media brief. *Tourism and TV/film*. Juli, <http://www.Etb.org.uk/news/media-brief13.html>.
- Rose, G. (2001). *Visual methodologies*. London: SAGE
- Shiel, M., T. Fitzmaurice (2001) *Cinema and the city, film and urban societies in a global context*. Oxford: Blackwell.
- Smith, N., A. Godlewska (1994). *Geography and empire*. Oxford: Blackwell
- Sorensen, C. (1996). *London on film: 100 years of film-making in London*. London: Museum of London.
- The Numbers (2006). *Movie archive*. Nash information services. www.the-numbers.com (bezocht april 2006)
- Universal Studios (1999 a). *Media*. <http://www.notting-hill.com/media/index.html> (bezocht op 25 juni 2006)
- Universal Studios (1999 b). *Behind the scenes, Notting Hill: the place, the movie location*. DVD Notting Hill.
- Venturi, R., D.S. Brown, S. Izenour (1972). *Learning from Las Vegas*. Cambridge MA: MIT Press.
- Winchester, H.P.M. (et al.) (2003). *Landscapes, ways of imagining the world*. Harlow: Pearson Education Limited.

Bijlagen

- Enquête
- Vragenlijst Rose
- Tekst ‘She’
- Tekst ‘Ain’t no sunshine’
- Tekst ‘When you say nothing at all’

Bijlage 1, Enquête

Londen in films

Hallo!

Voor mijn masterthesis in Culturele Geografie te Groningen doe ik een onderzoek naar hoe Londen wordt gerepresenteerd in films. Om tot een goede selectie van films te komen, wil ik graag weten welke films bij mensen blijven hangen.

De enquête duurt ongeveer 5 minuten.

Marjolein van Schoonhoven.

1. Als u aan Londen denkt, aan welke 3 kenmerken denkt u dan?

2. Als u aan Londen denkt, aan welke 3 films denkt u dan?

3. Kunt u in trefwoorden aangeven wat in deze films typisch is voor Londen?

4. Bent u een man of een vrouw?

- Man
 Vrouw
-

5. Wat is uw leeftijd?

6. Welke studie doet u?

7. Hoe vaak kijkt u films?

- minder dan 1 keer per maand
 1 tot 3 keer per maand
 1 keer per week
 meer dan 1 keer per week
-

Heel erg bedankt voor het invullen van de enquête!

Bijlage 2, Vragenlijst Rose

Some questions about production:

- When was it made?
- Where was it made?
- Who made it?
- What were the social identities of the maker and the subject of the text?
- What were the relations between the maker and the subject?

Some questions about the text:

- What is being shown? What are the components of the image? How are they arranged?
- Is it one of a series?
- What is, or are, the genre(s) of the image? Is it documentary, soap opera, or melodrama, for example?
- What are the characteristics of its genre?
- To what extent does this image draw on those characteristics?
- What do the different components of an image signify?
- Whose referent systems are being deployed to represent a geography?
- Whose referent systems are excluded from this representation?
- Does this image's particular look at its subject disempower its subject?

Some questions about audiences:

- Is more than one interpretation of the image possible?
- Is there any evidence that a particular audience produced a meaning for an image that differed from the meanings produced at the production or text nodes?

Bijlage 3, Tekst ‘She’

She
May be the face I can't forget
A trace of pleasure or regret
May be my treasure or the price I have to pay
She may be the song that summer sings
May be the chill that autumn brings
May be a hundred different things
Within the measure of a day.

She
May be the beauty or the beast
May be the famine or the feast
May turn each day into a heaven or a hell
She may be the mirror of my dreams
A smile reflected in a stream
She may not be what she may seem
Inside her shell

She who always seems so happy in a crowd
Whose eyes can be so private and so proud
No one's allowed to see them when they cry
She may be the love that cannot hope to last
May come to me from shadows of the past
That I'll remember till the day I die

She
May be the reason I survive
The why and wherefore I'm alive
The one I'll care for through the rough and ready years
Me I'll take her laughter and her tears
And make them all my souvenirs
For where she goes I've got to be
The meaning of my life is

She, she, she

Bijlage 4, Tekst ‘Ain’t no sunshine’

Ain't no sunshine when she's gone
It's not warm when she's away
Ain't no sunshine when she's gone
She's gone much too long
Any time she goes away

Ain't no sunshine when she's gone
Wonder if she's gone to stay
Ain't no sunshine when she's gone
And this house just ain't no home
Anytime she goes away

I know
She's gone to stay
It's breakin' me up
Anytime she goes away
Gotta leave the young thing alone
There ain't no sunshine when she's gone

Ain't no sunshine when she's gone
It's not warm when she's away
Ain't no sunshine when she's gone
And she's gone much too long
Any time she goes away

Ain't no sunshine when she's gone
I wonder if she's gone to stay
There ain't no sunshine when she's gone
And this house just ain't a home
Any time she goes away

I know
She's gone to stay
It's breaking me up
Any time she goes away
Gotta leave the young thing alone
There ain't no sunshine when she's gone

Ain't no sunshine when she's gone
I wonder if she's gone to stay
Ain't no sunshine when she's gone
And this house just ain't no home
Any time she goes away
Any time she goes away

Bijlage 5, Tekst ‘When you say nothing at all’

It’s amazing how you can speak right to my heart
Without saying a word you can light up the dark
Try as I may I could never explain
What I hear when you don’t say a thing

The smile on your face lets me know that you need me
There’s a truth in your eyes sayin’ you’ll never leave me
The touch of your hand says you’ll catch me if ever I fall
You say it best when you say nothing at all

All day long I can hear people talking out loud
But when you hold me near, you drown out the crowd
Old mr. webster could never define
What’s being said between your heart and mine

The smile on your face lets me know that you need me
There’s a truth in your eyes sayin’ you’ll never leave me
The touch of your hand says you’ll catch me if ever I fall
You say it best when you say nothing at all

The smile on your face lets me know that you need me
There’s a truth in your eyes sayin’ you’ll never leave me
The touch of your hand says you’ll catch me if ever I fall
You say it best when you say nothing at all